

Latvian Beehive

Illustrated weekly journal for
literature, art and science.

No 52.

1909. gadā.

Price 25 cents.

Contents:

Saulis zēta mainā. Vairdinsch un seemas
svētkteem un jaunu gabu. Aleksandra
f. Gleichena-Rufwurma.

Pilnības princips dzejā. W. Damberga.
Par bezdrahts telegrafa attīstību. Dr.
E. Tiefena.

Kahju maršs. Svedru rakstnieces Selmas
Lagerlöf stāsts.

Masais Denglers. Helenes Kristalenes
stāstīnš. (Beigas.)

Mežais zirgs. Emila Solā stāsts.
Bēdēja deena. Inas dzejols.
P. Altenberga stāsts. Kultojis W. Dawids.
A. Kats. Valtis domes darbība.
Dachadas stāsts un pasākumi.

Bildes: Persones laupīšana. —
C. W. Brackelsberg. Jauna tipa gaiša
tugis. G. f. Seigneux. — Dzelzsžēla
katastrofa Bohēmijā. — Paskatnieks
Karpovs un Petrovs.

Subscription rates

Ar pirmspārskatu maksājumiem:

Par gabu 3 rub. 50 kop.
" 1/2 gabu 2 " " "
" 1/4 gabu 1 " " "

Rīgā saņemot:

Par gabu 3 rub. 50 kop.
" 1/2 gabu 2 " " "
" 1/4 gabu 1 " " "

Ar pirmspārskatu maksājumiem:

Par gabu 5 rub. — kop.
" 1/2 gabu 2 " 50 "
" 1/4 gabu 1 " 25 "

Summas maksā 10 kop.; laiku adreses maina 10 kop. Stādītajam maksā 10 kop. par vienmērīgu maksu rindām.

Kannuma, ahdas, filiitiskās, pušča un dšimma sliimbās izdeenās no pilst. 9—1 un 6—1/2 9 m. No pulst. 5—6 m. rīf damās un behrnus. Rīgā, Maršalu eelā 8, tuvu pee Grehņeeku eelas.

Dr. Machtus.

R. Nebelsiecka pehņū,

Kalku eelā 11, blakus krahļstajei,

gumijas un metala stempeli gravuras, flischejas un krahļas

veedahwā lehti plā-

talā iswedumā jau kopš 25 gadeem.

Kalku eelā Nr. 18.

Optika, fotografija un elektrizitate.

Kafijas ahr-dedsinatawa "NEKTAR"

veedahwā weenmehr swaigi dedsinatu un maltu kafiju par lofi mehrenām zen. Ari nededsinatū=kafiju, tehju, zuku ru, u.t.t. Leelā Aleksandra eelā 24. Eeja no Romanowa eelas.

Lairkraksts „Sadšihwe“,

par fabeedribu, politiku un literaturu

ussahls ar 1910. gadu fawu 2. gada gahjumu un isnahls trihs reis nedelā: otrdeenās, zeturtdeenās un festdeenās.

Lairkrakstam „Sadšihwe“, isnahlot 3 reis nedelā prahwā formatā, buhs eepheja fneegt wiesjannatās sīnās par swarigafeem notitumeem walsju un tautu dšihwē. „Sadšihwe“ peegreelis nopetnu wehribu wifam muhšu dšimtenes wafadšbam, it fewiški weetejās pašwaldības jautajumeem tā pilsehtās tā ari uš lauteem. Lairkraksts zentifees apspreešt fabeedristos jautajumus bespartejiski, tautiski progresiwā garā.

„Sadšihwe“ festdeenās seletons nolemts satirai un humoram. Seletonā „Sadšihwe“ nefaudšigi graifis daschadas newehlamās parahdības un trumūs, kwei traužē tautas wefeligu attihstichanos.

Redaktors: adwokatš P. Juraschewskis.

Redakcijas adrese: Zeligawā, Katolu eelā Nr. 58. Telef. 648.

Ekspedizija atrodas E. Neimana grahamtu pahrdotawā, Zeligawā, Katolu eelā Nr. 11.

Abonentu maksā:

Zeligawā un isdalāmās weetas fanemot:	Ar peesuhstichanu:	Uš ahrfemem:
Par 1 gadu 2 rbl. 20 kap.	Par 1 gadu 3 rbl. — kap.	Par 1 gadu 5 rbl. — kap.
„ 1/2 „ 1 „ 20 „	„ 1/2 „ 1 „ 60 „	„ 1/2 „ 2 „ 80 „
„ 1/4 „ — „ 60 „	„ 1/4 „ — „ 90 „	„ 1/4 „ 1 „ 50 „
		„ 1 mehņ. — „ 60 „

Numurs maksā 8 kap. — Adresu maina 10 kap.

Sludinajumi: preekšpuse 15 kap., pehž teksta 8 kap. rindina.

Sabeedriba „Sadšihwe“.

Latweeschu pilnigakais karkšaimneeku laikraksts

„Gemkopis“

ar 1910. gadu ussahls fawu astonpadšmito gada gahjumu. Isnahl ik nedelas un fneeds gadā apmehram 1040 leelas lapas puses derigu rakstu ar daudseem simejumeem un 200 lapas puses sludinajumu.

Maksā pa pastu peesuhstot 2 rbl. 80 kap. gadā, bet beedreem tīkai weenu rbl. gadā, pa pastu peesuhstot.

Ekspedizijas: Rīgā, Leelā Rehnim eelā Nr. 29.

Zeligawā, Katolu eelā Nr. 46.

Baltijas audeklu manufaktur-fabeedriba,

Rīgā. (fabrika Kengeragā). Rīgā.

Par fabrikas zenam pahrdod pašchu pahrdotawā

Kungu eelā Nr. 22

Linu un pakulu dšijas un wifadas audeklu prezes, kā ar balinatus un nebalinatus deegus un fchnores.

Balta metala ehdam- un tehjkarotes, naschus, daschinas, tehmaschinas, kasijas krahšes, petrolejas kehkus „Graetz“, emaljetus un aluminiuma wahramos traukus; dsels krahņis, dsels gultas un matratschus.

Slidas un kamaninas

bes konkurenzes.

M.P. Silleneeks, Rīgā,

tikai

Terbatas eelā Nr. 7.

Angļu dsels- un tehrandu leetu un buhw- apkalumu weikals.

„Latweeschu Awises“

ar 1910. gadu ussahls fawu 89. gada gahjumu, strahdās kristigā un tautiskā garā un zentifees weizinat muhšu dšimtenē un Latweeschu tautā tizibu, tikumibu un wefeligu tautisku apšianu. — „Latweeschu Awises“ pašneegs latrā nodalā lodoligus rakstus un drošas sīnās.

Wiseem muhšu 1910. gada abonenteem gadam beidsotees peesuhstisim besmaksas peelikumu redakcijas isdotu „Wahššaimneezības Kalendarn“ 1911. gadam, ar daihliteraturas un finiski pamahzoshu rakstu nodalam, tā ari dascham ilustracijam.

„Latweeschu Awises“ isnahls tā lihbs schim 2 reis nedelā treschdeenās un festdeenās un maksā:

Zeligawā ekspedizijā fanemot:	Zeligawā ar peesuhst. mahšā:
par gadu 2 rbl. 20 kap.	par gadu 2 rbl. 50 kap.
„ 1/2 gadu 1 „ 20 „	„ 1/2 gadu 1 „ 35 „
„ 1/4 „ — „ 60 „	„ 1/4 „ — „ 70 „

Pa pastu fanemot:

par 1 gadu 3 rbl. — kap.
„ 1/2 „ 1 „ 60 „
„ 1/4 „ — „ 70 „

Uš ahrfemem: 4 rbl. 50 kap., 2 rbl. 30 kap. un 1 rbl. 20 kap.

„Latweeschu Awischu“ redakcija un ekspedizija atrodas Zeligawā, Ekrihwern eelā Nr. 35. Telefons 644. Pasta kasite Nr. 17.

Atbildigs redaktors N. Purinšch (Purinn Klaws).

Pirmā Rīgas ratu atšperu un asu fabrika

J. M. Kramer, Rīgā,

Zehņu eelā Nr. 9, telefons Nr. 1107.

Spezialitates: ratu atšperes un ases, patent, yuspapent un smechn ases, tā ari wifas ratu dalas, ratu kronus wairal. fason., atšaitu scharnires.

Kahpšchus, rumbu rīnkus, dšifles rīnkus, ilšu scharnires, ratu turwjus, greešias buhšes, iigresuojumus wairatos fasonos.

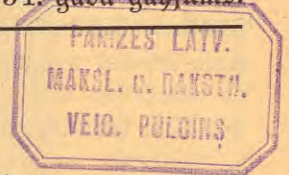
Mahjas Weefis

Nr. 52.

Rīgā, 30. decembrī 1909. g.

54. gada gabjums.

Saulēi zēla mainā.

Wahrdinich' us seemas svehtkeem un jaunū gadu. Aleksandra f. Gleichenā-Rufwurma.

„Sakumam un galam“ Bizerons saka, „wisās leetās ir ta leelākā nosihme“. Šči gudrakā efektika isteizeens, starp filosofeem, atron apstiprinajumu nopeetnajos svehtkos, kuzi tomehr arween jautru zeribu pilni un ar kureem eesahkas arween jauna nodata, kas sabala zilweka laiku un dšihwi. „Nahwi mehš aisdšinām, wafaru atkal atwedām“, jau no wezeem laikeem dšeed flahwu jaunība Bohemijā, Polijā un pat dšiki Kreewijā. Lihds ar to ta sabedšina salmu wihru, kas simboliski nosihmē pagahjuscho gadu un lihds ar wianu nahwi. Tas atgahdina ari wežo germanu Jula svehtkus, kuzi sahkās lihds ar faules zēla mainu seemā. Rukhu kalendari tee wehlat tika eeshmeti ar ragu, preeka eeshmi. Pateizās Deewam par pagahjuscho gadu un isluhdsās auglibu jaunam gadam. Seewas seedoja, lai paturetu fawu wihru labwehlibu, meitas, lai eeguhtu bildinatajus. Wiš rotukoja, dejoja un dšehra žil ween eespehjams pahrpilnam, jo walbija tahda mahatiziba, ka wifu gadu war dšihwot pahrpilnībā un bagatībā, ja tas notizis pa Jula svehtkeem.

Saunā gadā festā deenā pehz faules zēla mainas Galijā un Germanijā šwinigi nogreesa ahmulu (Mistel), kuzsch us svehta osola fauseem sareem sakoja un nesa augtus. Wehl tagad daschos apgabalos Deenwidus Wahzijā, Franzijā un Anglijā ahmuls teel zeenits kā pastahwigi at- jaunojoschas dšihwibas simbols un pa balto seemas svehtku laiku pušcho basnizas altarus un dšihwohtus. „Ahmuls jaunā gadā!“ šchis wezais fauzeens wehl arween pilns zeribu atftan us eelam un zeteem un zilweki žer pehz šči wehl dšihwā sara, šrdi ilgodamees, ka ari tee beidsot waretu isfazit wezās pasaulēs preezigo wahrdū par zeribu un ilgu swaigsnēs, gaifmas, aushanu: „Prospera lux oritur“.

Šchim ilgām pehz laimes, kuras tajās deenās starp seemas svehtkeem un jaungadu flaidraki tā žebkad parahdas

wirs lihmena, peebeedrojas pee gandrihs it wisām wežam tautam ari saktahriba, pazelt us augšchu plihwuru, aif kura flehpjas nahlotne. Ari šči saktahriba ir tad stipraka, nekā parastos laikos un ir kristalisejufēs bagatigā daudsumā daschadu teiku un parashču. Tā ari šchimbrihšcham wehl daudsi tiz, ka šapai septinās svehtās naktis peepildotees. „Šr wežs un wežs usfkats, kas sneedšas atpakal lihds waronu laikeem“, Bizerons rakstija fawā grahmatā par eepreekschparedšechanu, „itkā dascheem zilwekeem peemistu gaischredšibas dahwanas. Šcho tizibu apstiprina romeeschi un wehl daudš zitas tautas.“ Un wiasch isfkaidroja, ka tahdeem paregeem finamās deenās, it fewišchi kahda usnehmuma waj laika šprihscha sahkumā, wajadseja eepreeksch paregot.

Tā ka jo leelā mehrā isplatijuschās mistiskas mahzibas, kuras žehluschās it fewišchi no Indijas, tad no wispahrejas intreses ari tās dihwainās parashčas, kahdejadi jaunais gads tika atklatis Dalai Lamas templos. Tās ir tehlotas kahdā retā drukas darbā is astonpadšmitā gadu fimtena, Rodschera jaunatklahdā indeeschu paganu walsti. Leelā pulka us apžeri šapulzejuschos starpā noriftnas glesntigi simboliskas zeremonijas. Birms ap altari apdejo apfahrt kahds bagatigi tehrpts preesteris, kuzam galwa aifsegta ar auna galwu. Pee rageem peestiprinati zilweku galwas kauš. Labajā rokā dejojais wizina žirwi, kreisajā tas nes selta kōdu. No wina krampjweidigām kustibam grib isfinat isredšes us karu un meeru. Winaam peebeedrojas žiti preesteri, aismafstojuschees ar lopu tehleem, starp teem kahds wehršs, kahds lahžis, kahds tihgeris un kahds breedis. Tee istaifa kustonu pulžinu, šauli un mehneš, šludinadami semes kopšakaru ar swaigsnem. Pehz wineem nahf miroau kault, lehni un nopeetni šotodami zaur svehto telpu, deewluhdsejeem tee kaifa waigā meeschu miltus, lai atturetu no wineem nahwigās šlimibas. Tad tee isplata drehbi un

usleek uš tās mahšfligi pehž sehna isgatawotu lelli, kuru tad preežigi kuste damees eelenz. Tomehr drihst par anuu isgehrbtais preesteris islez no widus, ar zirwi pahrskalda sehna kruhtis, israuj tam ahra frdi un to upure. Ziti tebli is kustonu pulzina fastt lelli masos gabalinos un isfwaida tos starp laudim, lai tizgeem dotu burwju lihdselli (talismanu.) Bezos laitos esot seedots tam dshwš puisens. Un beidsot leelā prozešjā teel nonešts pee upura galda trijshjis, un uš ta fadefinatti meeschu milti, pahrskalti ar lotofs pušem. No duhmeem tad preesteri parego nahfoschā gada likteni.

Simboli, paredseschanas un wehleschanas it wifos laitos, kopsch zilweks schjis domat, usbur winam preešch azim wina krahpigo nahstotni un it fewišchki fwehtku laitos fazek tahdu gara stahwofli, kuzam paleek apatschā stipras dabas. War jau gan fazit, ka seemas fwehtku nahts ir tahda pat nahts, kā kura katra zita un ka seemas fwehtki no ziteem fwehtkeem isšchiras tikai zaur to, ka tee no naudas mata prafa leelafus upurus, eesteeg tomehr winu pazelto zeribu un stahribas warā, ar ilgām twerdami pehž tām apmeerinoschām dahwanam, kuras kā pehdejās balwas pazehlās no Pandoras traufa.

Schis maldinoschais preeka tehrys, kura krotās mehs mehdsam tihstit ruhpes, noscheloschanu un zeeschanas, kamehr ween tas eespehjamš, pee rahmeem (deewbijgeem) teel dehwetš par weegprahtibu, pee filosofeem par pasch-aymahnischanos, naw tatschu nelas zits, kā apmeerinoscha zeriba, ka beidsot reiši tatschu pahrspehšim naidigās waras. Schi wehleschanās ustureja pat spihstibu, ar kahdu pat kristigeem widus laiti usstahjās pret bihškapu wehleschanos, lai usfahktu jauno basnizas gadu ar grehku noscheloschanas deenu. Welki Tertulians šauza: „Waj pagani peedalaš pee juhšu fwehtkeem? — Un juhs! Juhs nekaunatees pehž paganu wihšes gawilet pee Janufa fwehtkeem!“ Dikti eefatnojoschos paraschu, paregot, laimes nowehlet un swinet, newareja isnihžinat, un tāpat kā reiši Romā Janufam kā deewu wahrte fargam nefa preežigus upurus, lai tahdi winam pa wifu gadu felotu zitas fwehtibu nesofchas waras, tāpat ari kristigā Ciropa gawileja basnizās un uš eelam, trošchmoja, šekatajās, pušchloja galdu un apgaismoja mahju, lai zaur jautru gara stahwofli atwehrtu labeem gareem durwis. Gadu šintenus zauri tika eewehrota atbilde, kuru Janušs pehž Dwida dewa uš jautajumu: „Kadeht tad šawstarpešt nowehlas laimes pa faules zeka mainu un ne zitās deenās?“ — „Tadeht, ka wifas leetas pehž fawa šatura atronas šahkumā,“ deewš atbildeja dsejneekam.

Schinis wahrdos šlehpjas dikta pateestba. Tikai pawiršcha apluhšofschana tur war eeraudstit kahdu mahntizibu, bet ja kas eekstifees leelā dikta, tas ari šajutis leelo moralisko eespaidu, kahds ir labam usfahkumam pee itweena pasahkuma tahlakas turpinaschanās. Tapat kā semkopis isdewigu laiku un tihruma pareišu stahwofli eekata par šwarigeem eepreešcheeem apstahškeem bagatai pšaujaj, tā ari pee wifseem ziteem darbeem un pasahkumeem panahkumu dihgliš jau atronas semē, kuzā mehs eeleekam muhšu darba pirmo sehšlas graudu. Lai nu schis dihgliš augtu un

šakotu, tā škan ta wehleschanās, kuru mehs simboliski isfauzam, kad deenam topot garakām, dshwe finamā kahrtā šahkas no jauna.

Ja ari modernai pafaulei pee gada mainas, kas seko faules zeka mainai praktiskā nosihme wairaf rehšinu noflehgumā, nekā jaunā dshwes nodakā, tad tomehr no wezwezem laiteem usglabajuschās eeraschas fwehtkos rada finamu šajuhšmu, kas glahsem šchindejot un profit (šweiki) fauzot, zilwekus weenu otram wairaf tuwina. Drušjā sentimentates, dauds zeribu un kahds graudinsch resignazijas (padoschanās šawam liktenim) peedod dsehreenam garšchu un šmarschu un isškan zauri un dod šawu pašhmi, waretu fazit pašimu wifam tām banalām frahsam, kuras tajā deenā teel runatas waj rakšitas un uš kartem drufatas. Urween elegantakas, arween gresnatas, arween wairaf pawairojas škaitā un šwarā tās laimes wehlejumu pašhmes, kuras atbalstas wehl uš jaungada dahwanu paraschu. Reiši bija baribas tās, kuras šneedša šaweem draugeem, par wifam leetam dateles, wihges un medus, tad lefnajā, plašchajā Romas walsti pahrgahja uš selta medakam, jo selts un fudrabs — Dwids šaka — ir šaldaks, nekā medus. No wezu wejās paraschas karaliskā Romā, wihreem, kureem nopelni un zeentiba, laust dšelfšahles šarus un no wahzeeschu un galeeschu paraschas, wadoneem šneegt pirmo deeweem seedoto ahmulu, attihstijās parascha waldbneekem un preešchneekem „wispadewigati šwežinat“. Un ja ari wehlašos laitos monarchi wairs nestahweja tā, kā Kaligula, šawu piku preešchpagalmā, lai paschi ar šawu rofu šaemtu no tautas dahwanas un naudu, tad tomehr wehl astonpadšmitā gadu šintena beigās kahds brihwdomatajš filosofš rakšija šawam waldbneeku dšintās audšelnim: „Wehl arween waldbneeki un leelmani prafa no semajeem semofchanos un waj nu rakšifkus waj mutifkus laimes wehlejumus, apgruhtina pastu ar nederigeem rakšteem, kuzus neweens nelasa un eekata jauna gada dahwanas kā pawalstneeku peenahkumu un padoschanos, lai gan dascham labam tas loti apgruhtinoschi un wikus nospeesch.“ Šas reiši „newajadšigā kahrtā apgruhtinaja pastu“, tas šchimbrišcham škuwis walstij par leelu eenehmumu un rakšifkee laimes wehlejumi šawā šinā ir neteeschš nodoklis. Uš plaschi isplahštijuschos ruhpneezibu, kas nodarbojas ar seemas fwehtku un jaungada karschu, pužu šarihšofchanu un zitam uš fwehtkeem atteežigām leetam, schi moderno laiku gresniba, ka nowehlam šaweem draugeem un labwehkeem laimes tapat kā itweena gresniba šawā šinā dara labwehligu fozialu eespaidu. Tā ka šchimbrišcham daikuma prašbas top arween leelakas, tad ar šcho maso raibu karschu pahrdofchanu teel pabalšita neween ruhpneeziba, bet ari mahšfla, zaur šchim kartem, uš kuzām mehs neto nedomadami un leelā škaitā parakštam šawu wahrdu. Beeschi ween šaldšahneem šmaideem isfazita wehleschanās, lai šcho naudu labaf atdod nabageem, nekā isdod to par šchahdām newajadšigām leetam. To tomehr diktejuse ihšredšiga un netaisna morale: jo kas gahdā par darbu, tas dod wairaf nekā nabagu dahwanas.

Pa seemas fwehtkeem un jaunu gadu ar dewigu rofu palihšset wifseem, kas zeesch truhkumu, apdahwinat kalpotajus

Persefones laupišana.
(Senromeeschu mahstlas darbs waitanā, Romā.)

PARZES LATV.
MAKSL. U. DAKSTI.
VEIC. PULCIŅŠ

un masturbigus, šchis jaungada bahwanu paradums lehnām attihstītees no prinzipa sneegt pretbahwanas. Us tam atteezofchos skaisu teiku pastahļa wezas finas par perseescheem: Jauna gada pirmā deenā karalis it wišām fahrtam walsti parahdija schehlastibu, atdarija zeetumus un peenehna apspreestos. Zeremoniju beigās wišām pasneedsa leelu maisti. Wišch nokoda no tās gabalu un usaižināja leelmaus, kā fawus draugus, wišām šchini leetā felot. „Sr peenahkufe jauna deena jaunā mehnefi, jaunā gadā,“ karalis wišeem fajija, „tad ir weetā, ka fawā starpā atjaunojam labprahitibu un wiš weenojamees walstis un zilwezes labā.“

Tad wišch dewa tautai fawu fwehtibu un aishwinaja to, ko wezais gads wišām pahrpilnam bija atstahjis.

Parise pa jauna gada deenu ubagi dseebadami eet pa eelam, lai wehl pehz wezās parahčas atgahdinatu wišpahrejos preekus. Sr mas zilweku, kuzi par scho deenu wehlat newaretu fazit ar Woltera Meropu: „J'avais de quelque espoir une faible etincelle!“

Bet mehš eegahdastimees wezo romeeschu wahrbus: „Latmes deena aust“ — Prospera lux oritur — tad redsam, ka faule pehz wišas mainas fwehtkeem us fawa jeta mums atkal tuwojas.

Pilnibas prinzijs dsejā. *)

Sahot ab ovo, greeftimees pee jautajuma par formu un faturu. Protams dabiskā leetu pluhdumā mehš nekad nenowehtrojam wišus schkirtus, bet arweenu faweenotus fenomenalā pasaulē, realā teeschamibā. Domehr nestattees us to zilweks zaur fawu abstrahzijas spehju war schis abas weenas realās parahdibas puses schkirt, tā fakot likt wišām us azumirlli ekstet ihpatneji, atschkirti weenai no otras. Paredsu, ka mani pahtrauks ar wahrdeem: „Bet tās jau wezu wezas leetas, protams, ka dsejā war greeft wairaf wehribas waj nu us formu, waj us faturu, kā tas jau sen darits, bet neweenam ne otram prinzipam newar dot preekchrotu. Schi ir gluschī simpatijas leeta.“ Us to man buhtu jaatbild, ka es nemas neussfatu par fawu usdewumu preekchrozibu isbalichanu, tas weenkahrt, un otrkahrt, stingta domaschana beeschi fawalda simpatijas fawwaku. Protams, ka ir bijuschī mahstleneeki ar gaischi isteiktām simpatijām us weenu, waj us otru pušt, bet schajā gadījumā muhs tas mas interese, jeb pareisaki fakot — ne tas, ka wini bijuschī, bet tas, kas no ta isnahzis. Greefdami skatu zilwezes gara pasaulē, ja war tā isteiktees, wišas idealās debefis, mehš nowehrojam tāpat kā ari realajās wairaf un masaf sposchas swaigsnes. Tuwat eeskattidamees wišās, mehš waram nowehrot (un warbuht labat kā parastajās) daschas wiku fawadibas: wispirms, ka daschads ir wiku leelums un otrkahrt, ka daschada ir wiku spihdumu intensiwitate, runajot analogijā. Mehš redsam leelas, bet tumščakas swaigsnes, kā Getes**) un masaku, bet kas

lej titpat daudš gaismas, ja ne wairaf, kā Puschkina swaigsni. Un redsam ari tik milfigas un gaischi degoschas, ka no wiku gaismas barojas pulks schlaku spihdeku: Homeru, Danti. Protams, manā usdewumā neeet falihdsinat wisus, jeb wismas leelaku datu no spihdekeem zilwezes gara walsti. Es tikai gribu pee dascheem no teem demonstrēt fawus dsejas pilnibas prinzipus. Utgreesdamees pee agratā mehš waram teikt, ka gara walsti atrodas leeli, bet tumšchi kermeni, un tamdeht massaisoschi muhsu skatus. Warbuht schim liktenim padota leelakā data no filosofijas skemam, jo leels daudsums materiala, ko tās flehpi fewi, spehji ari eesuhkt fewi daudš energijas, jeb turpinot analogiju, gaismas. Bet mahsklas ideals naw nospeest ar materiala daudsumu, bet faistit ar neredsetu spihdumu, tik sposchu, warbuht, ka wišch spehji apgaismot ne tikai wisu muhsu ikdeenischko dshwi, bet ari fweest starus tahlu neispehtitās telpās. „Bet zil mehš noprotam,“ eebildis man, „tad te wairs naw runa ne par faturu, nedš par formu, bet par kautko treschu.“ Pareisi, mehš esam nonahkuschī pee treschā swarigā faktora — dsejas darbā eeflehgta dshwibas energijas. Tā tad dsejas darbā mehš isfchiram m a t e r i a l u jeb faturu, f o r m u un darbā eeflehgto dshwibas spehku, e n e r g i j u. Un atkal analogijā ar ahropafaulti mehš waram teikt, ka zilwezes gara walsti ir spihdekti, kuru spihdumu spehks muhschigs, zil muhschigs wisuma fawu spihduma spehks un ka wiku gaismas isnihschana faistita ar pasawu bojā eeschanu; tāpat ari gara walsti: wišas leelatee spihdekti war just tikai wišai zilwezei bojā ejot. Un ir spihdekti, kas usleefmo, kahdu laiku dshwo un tad mirst, warbuht schad tad usausdami zilwezes preekchā zitu leelaku spihdektu gaismā. Wisos augschpeewestos spreedumos es leetoju dsejā dshwibas, gaismas sktuma energiju jehdseenus analogijā ar wisuma dshwi. Bet wiseem finams, ka minetās energijas faistitās ar kustibas energiju, kura dsejā parahdas kā melodijas bagatiba un rituma kustigums. Protams, ka witalisima jautajums naw isfchirts nedš

*) Nolasits „Rastimeetu Wafaros“.

**) Schi apzerejuma zeen. autors te Geti bes schaubam pahpratis. Gete naw „leela, bet tumščaka swaigsne“, bet gan leela un ne masaf gaischa swaigsne. Tāpat ari dshwibas energija Getē naw masafa kā Homera waj Dantē. Formas staidriba ari parahdas Getes formas meistariba. Gaischums, kas no Getes isheet, naw masafs par to, kas isheet no Homera waj Dantes. Homera dsejā eetilpis greeku mitologiskais laikmets, Dantes „Deewischā Komedija“ widus laiku religiskais, bet Getes Fausts aptwer wiku 18. gadu simtena razionalistisko laikmetu. Un kā Getes laikmets stahdams augstaku attihstibas sinā tā Getes dseja, Getes „Fausts“ ne fatura, ne formas pilnibas, ne ari energijas sinā nestahw semaf ne par Homera ne Dantes dseju. Homera dsejas forma peem. ne wiszaur tik apbrish-

nojami pilniga. Un dsejas dshkuma sinā „Faustam“ naw waj otra pilnigi lihdsiga. Schai sinā „Faustam“ lihdsinas tik waj Dantes „Deewischā Komedija“.

finatnê nedj filosofijâ un war domat, ka wiensch peeder pee muhschigeem noslehpumeem. Tahds patš noslehpums flehpjas katrâ ihstâ dsejas darbâ, zittahl mehs fajuhtram winâ scho nenotweramo, bet muhschigo dšhwibas dwešmu. Bet winas noslehpumainibas un netweramibas deht jautajums par winu pa leelakai dakai kriht. Ir peenemts runat dsejas darbâ par faturu (materialu) un formu, no laišot jautajumu par dsejas darbâ eeflehtu dšhwibas spehku, toti swarigu faktoru. Tagad ari top saprotams tas faktš, tamdeht tomehr muhschigi dšhwo kâ klassko, parnašsko (formas) skolu darbi lihds ar romantisko (faturu) skolu darbeem, kamehr abu skolu tehseš un prinzipti gandrihš gluschi noleeds weena otu: formas un fatura jautajumi nepezeeschami eeet winus apweenojšchâ dšhwibas energijas jautajumâ. Tagad drofchi nostahdamees us ņcha pamata mehs waram labak apluhkot fatura un formas fawstarpigâš atteezibas un winu atteezibas pret augšchmineto trescho faktoru.

Newar buht formas bes fatura, kamehr pretejs eefpehjamš. Saturs guk katrâ zilwekâ, katrâ tautâ, zilwekê tumšchš besweidigs. Bet katrs faturs grib eemeefotees, meksê pehž atteeziga weida, formas. Sewišchki jausfwer wahrds atteeziga, kura tas wisšklaidrati, wisšbagataki, wisšpilmigati waretu isleetees. Mahšfleneekam jabuht kâ optiškam stiklam, kurfch salasa starus weenâ degpunktâ. Bet finams faktš, ka nekatrâ un ne wišos apstahškos to isdara wajadšigâ pilnibâ: r o n a s a b e r r a z i j a: Chromatiskâ — krahfu un optiskâ — kontura, abriša aberrazijas, zaur ko attehlotais preekšmets paleef nekaidrš, jo weena attehlojamâ preekšmeta daka eebruhš otrajâ, fajaukdama liniju un krahfu skaidribu. Bet pee elementaratajeem pilnibas noteitumeem peeder ņchis aberrazijas istruhškums; bet ar ņcho pašchu jehdseenu mehs zeeshi fajstam faturu ar formu, jo pat wisgludenakee panti rituma un atštanu stikâ war aberret. Te fewišchki buhtu jamin ideju un domu abberaziju, jeb nekaidribu, kas ronas no isteikto, jeb apflehptu flehdseenu disharmonijas, bet ņcho aberraziju war peeškaitit pee logiškas domaschanas formu aberrazijam.

Šf peewestâ, protams, redšams, ka esmu tablu no subjektiva kahda nebuht weena faktora iszelfchanas us zitu faktoru rehšina, atšhdams preekšch pilnibas ņškato mahšklas daku eewehroschaniu un harmoniju. Pehdejs nenofihmê harmoniju, kur kahda weena balšs neišzeltos par zitâm, kâ par peemehru Mozarta musikâ, bet ja ari kahdas balšs dominetu, kâ pee Bethowena, tad ziteem faktoreem jabuht eewehroteem peeteefošchâ mehrâ. Wispahri usstahditee dšhwibas energijas, fatura un formas faskamas prinzipti ir formali, nefajstoschi muhs ne pee kahda ideala, reišâ ar to buhdami nepezeeschami preekšch darba pilnibas eeguhšchanas. Mehginaschchu demonstret winus pee dascheem peemehreem.

Greesdamees pee Homera, mehs atronam milšgu dšhwibas spehku jeb energiju, fajstoschu abas poemas organiskâ weenibâ ar milšgu deewišchko un dšhwes gudribu faturu, — eeflehtas skaidrâ formâ. To pašchu atronam pee Dantes, warbuht ar wehl leelaku faturu (jo eeflehdš fewi garaku wehštures periodu), kaut ari gluschi zitadaku. Abeem wineem pilniga forma, bet ar ņawu leelo dšhwibas spehku un ar milšgu faturu peeder pee pirmem zilwezes spihdekteem. Getê milšigs faturs saweenots ar formas skaidribu, bet ne arween ar meistaribu un ne ar tit leelu dšhwibas energiju kâ Homers, jeb Dants un tamdeht ne tit spihdoschu, runajot analogijâ, kâ jau agrak mineju. Pee Puschkina mehs atrodam masak materiala, fatura, bet totees atkal jo leelaku formas meistaribu un bagatibu ne pee tit leelas eefņejas energijas kâ pee augšchmineteem Homera un Dantes. Mehs waram atrast dsejneekus ar leelu eedwefmas spehku un milšgu faturu, bet kuru darbi reišam aberrê: Wiktors Šgô. Bet wiensch ari nepeeder pee pirmem spihdekteem zilwezes gara walsti. Mehs waram atrast ari ņchahdu saweenojumu: leelu faturu pee leelas formas meistaribas, bet bes dšhwibas dwešmas, kâ tas beeshi gadas pee Aleksandrinskâ laikmeta dsejneekeem. Bet pilnibas jehdseens naw fajstits pee pirmâ leeluma gareem. Par pilnigu mums jaatšhst ari frantšchu dsejneeku Andreju Šhenjê, kura darbos kaut ari ne wišai leels faturs, bet eeflehts jo pilnigakâ un noslihpetakâ formâ un kura darbi wiszaur apdwesti ar dšhwibas dwešmu. Tas patš ari jafaka par frantšchu dsejneeku Barni un jaatšhst par pilnigu, kaut ari pehž sawas radischanas wiensch atgahdina miniaturistus. Beigâš wehl waretu minet, ka pilnigi ir ari subjektiwisti, zittahš wini paleef konselkwenti ņawu domu flehdseenos un zittahš wini darbi apdwesti ar dšhwibas dwešmu un eeflehtgi pilnigâ formâ.

Resumejot wišu augšchpeewesto, man jafaka, ka esmu mehginajis preekšch mahšklas darbu apšpreešchanas nostahdit f f a i d r i m a h š f l e n e e z i f l u kriteriju, kâ par peemehru finatni apšpreešch no winas pašchas kriterijeem. Saweenodams pilnibas prinziptâ fatura, formas un dšhwibas energijas prinzipus es nefajstu ne weenu no teem pee kahda nebuht noteikta tipa jeb ideala: leelaks jeb masaks faturs, noslihpetaka, gatawaka, jeb negatawaka forma un dšhwibas energija, saweenojošcha darbu weenibâ, pee kam mahšfleneeka leelums galwenâ kahrtâ atkarajas no wina fatura bagatibas un eedwefmes spehka un wina pilniba no mineto trihs prinzipu harmonijas, neluhtojotees us to, waj faturs un eedwefmes spehks leels waj mas. Ar ņcho es nenoleedsu ari zitus ņcho prinzipu rakšurojumus, bet galigam kriterijam japaleef minetam pilnibas prinziptam.

W. D a m b e r g s.

Par besdrahts telegrafa attihstibu.

Dr. G. Tiejena.

Ceweħrojams fakopojums par radiotelegrafijas attihstibu un winaš jaunateem papildinajumeem. Semes wirſotnes ihpatniba un winaš eespaids uš elektrisetu ušdeni un ſemi, mitru un ſauſu ſemi; juħras ušdens ir labats waditajs, nekā ſalduhdens. Semes wirſotnes daſchado daku elektrifkā preteſtiba un elektrifko wilnu daſchadee eeſpeeſchanāš weidi. Laita eespaids uš beſdrahts telegrafijas eetaiſi. Džilatoru daſchadu weidu radifšana. Jauuu antenu ſwarigs atradums, it ſewiſchki ar mehri, lai ſtarojumu ſinamā wirſeenā ap-robefchotu; fuga telegrafijas atraduma eeweħrojama noſihme.

War fazit un ari peerahdit, ka jauni iſgudrojumi ſchim- brijſham teek ahtrā attihſtiti, nekā agrāf. Pee tam pee- palihdſ netik ween leelaks ſkaitis zilweſu un winaš augſtata un organiſeta ſkolofšana ſinamoš arodos, bet ari papil- dinatee lihdselki pee augſti attihſtiteem ſinatniſkeem un techniſkeem pamateem, ar kaħdeem raduſchi ķertees pee jauneem problemeem. Ja peemehram pahrfkata wiſu to, kaš kopſch beſdrahts telegrafa atraſchanoš ſchinī laukā teoretifki un praktifki paſtraħdats, tad newar ſtaħditees preekſchā, ka kaut kad agrāfi zilweſu weħſturē buħtu notizis kaš tam lihdsiģš. Parasi jau peħz gadu deſmitu noteĵe- ſchanoš wajaga fazit, ka literatura taħdā laukā, ja tam taħda pat noſihme kā beſdrahts telegrafijai, preekſch atſe- wiſcha kkuwufe gandriħ nepahrfkatama. Tā taš bija ar Rentjena ſtareem, tā taš ir ar uraniju un tā taš buħš peeaugoſchā meħrā pee wiſeem leeleem jauneem iſgudrojumeem un atradumeem, kuri ſleħpj ſawoš diħgtoš eeweħrojamoš pahrgroſſijumoš. Man preekſchā atronaš apbriħnojams rakſiš, ſlawenā angtu ſiſtka profeſora Flaminga preekſch- neſuma atſtaħſtijums par tematu, ko taš runajis Royal inſtitutā par peħtijumeem radiotelegrafijā. Apbriħnojamu eš ſcho ſirojumu noſauzu tadeħt, ka winaš ſaturš ir tik daubſpuſeĵš, ka taš pat uš daudſeem, kuri paſihſt toš darbuš ſchinī laukā, war atſtaħt pahrfſteidſoſchu eespaidu. Daſcha laba leeta gan protams ir tik dſiti ſiſtkaſiſt ſinatniſka, ka buħš tikko eeſpeħjams nogremdetees tajā druſzin tuwał. Domeħr wiſpahr nemot, nebuħš leeki eeſaſihſtinat ar ſchi ſwarigā rakſta domu gaħjeenu peħz angtu originala un no ta meħš waram ſmelteeš pamahzibu, kā reti kaħdā zitā rakſtā, atteezotees uš beſdrahts telegrafu, ja ari taš buħtu rakſtiš zik popularā walodā. Meħš ſche iſejam no ſemes iſtureſchanoš pee radiotelegrafijas, kaš tatſchu peħz Mikola Teſla apgalwojumeem, kuri gan iſklauſaš deeſgan fanatiſki, ir no daudš leelaka ſwara, nekā ziti ſauſi ſiſtka tam griħ peekriſt.

Semes iſplatijuma waj ſemes wirſotnes dabai, kaš iſ- ſteepjaš ſtarp iſſuħtiſchanoš un ſanemſchanoš ſtaħijam, lai gan raħdaš, ka elektrifkee wilni uš tik leeleem attaħlumeem libotu ſwabadi tai pahri, atſtaħj tomeħr uš teem leelu eespaidu. Ja ſemes wirſotne ir koti labš waditajš, tad elektrifkee wilni tikko eekſch winaš eeſpeeſchaš, bet aiſſihd tai pahri projam; bet ja ta ir ſliktiš waditajš, tad wilni eeſpeeſchaš wairaf eekſch winaš eekſchā un tā tad top wahjinati, tā ka te jo gaiſchi redſamš, zik noſihmiģš

ſchis kopſafars praſſē, eerihkojot ſtaħijaš preekſch beſdrahts telegrafijaš. Par laimi zaur kaħdu apſtaħli ſchi punkta apſpreeſchana koti atweeglota. Weelaš, no kurām ſaſtaħw ſemes garoſa, atteezotees uš ſawu elektribaš wadiſchanoš ſpeħju, daudš maſaf ſawā ſtarpā iſſchķiraš, nekā zaur to, zik leelā meħrā tāš ſauſaš waj ſlapjaš. Sauſā ſtaħwołli daudš atmeni, peemehram, radſe, ſchihſers waj wateĵa ſmilts ir koti ſlikti waditaji. Bet ja peenahť teem klaħt leelaks daudſums ušdena, tad winaš ihpaſchibaš ſchinī wirſeenā pilnigi pahrgroſaš. Mitras ſmilts un ſlapja ſeme ir koti labi elektribaš waditaji. Ziti peemaiſijumi protams gan ari naw beſ noſihmeš. Tā peemehram ſchihſers, kuram klaħt dſelſu oſķida peemaiſijums, war buħt labš waditajš. Pee ušdens taħlaf jaeeweħro ſaħš ſaturš, pee tam juħras ušdens daudš labats waditajš, nekā ſalduhdens. Par ſcheem apſtaħķeem ſneedš ihſuš un kreetnuš paſſai- drojumuš kaħda taħele, kura ari atteezotees uš weſelu wirni weelu, kurām pee ſemes wirſotnes ſaſtaħdiſchanoš ir klaħt eeweħrojama daka, ir padota winaš ſpeziſiſtā elektrifkā pre- teſtiba ſinamā traukā (alemā) peħz kubikmetreem. Juħras ušdens pee tam teek peenemts par weenibu, kaš atteezotees uš ſemes zeeteem un wateĵeem atmeneem peeteekofcha, kameħr atteezotees uš daſcheem minerakeem patš par ſemi protams buħtu japeemem weeniba ar daudš maſaku preteſtibaš ſpeħju; jo dſihwſudrabam peemehram pret elektribu ir ap miljonu reiſ maſaka preteſtibaš ſpeħja, nekā juħras ušdenim. Domeħr ſchim meħrkim peeteek, kā jau ſajis, ar juħras ušdeni weenibu. Tā tad ſalduhdenim ir weħrtiba no 100 lihds 1000, t. i. winaš preteſtibaš ſpeħja ir 100 lihds 1000 reiſ leelaka, nekā juħras ušdenim. Šlapjai ſmiltij ir weħrtiba no 1 lihds 1000, mitrai ſemei 10 lihds 1000, ſauſai ſemei turpretim 10,000 un wairaf, ſaſai upeš ſmiltij nenoteikta, bet kaħrā ſinā koti augſta weħrtiba. To paſchu miłſigo ſtarpibu pee weenas un tāš paſchaš weelaš, bet pee winaš daſchada ušdens ſatura, uſraħda ari maħš; ſlapjam maħlam ir tikai preteſtibaš ſpeħja no 10 lihds 100, ſauſam tur- pretim no 10,000 un weħł wairaf. Weħł leelaki ir ſkaitki atteezotees uš zeeteem atmeneem. Pee ſchihſera tee iſtaifa 10,000 lihds 100,000, pee marmora apmehram 5 miljoni. No ta ween jau war redſet, zik miłſiga loma tam, kā ušdens iſdaliĵeeš uš ſemes, atteezotees uš beſdrahts tele- grafiju. Ja nebuħtu uš muħſu ſemes lodeš leelaki kop- ſafarigi ušdens laukumi, un proti taħdi ſaħtuħdeni kā okeani, tad meħš beſ ſchaubam ar radiotelegrafiju nebuħtum tiktahl kā tagad un warbuħt ari nekad tik taħlu netiktum. Ja atkal no otraš puſeš ſeme un ušdens buħtu pilnigi weens no otra noſchķirti, ka ſauſſemeš buħtu pilnigi ſauſaš, zaur ko protams dſihwiba buħtu pilnigi neeeſpeħjama, tad ſauſſemeš elektrifko wilnu uš preekſchu tiſſchanoai warbuħt buħtu taħdš nepahrfpeħjams kawekliš, ka radiotelegrafija buħtu eeſpeħjama tikai pahr juħram un ušdens laukumeem. Beidſot weħł lai ſtaħdameeš preekſchā, ka ſeme buħtu wee- nadiga lode no wara; tad elektrifkš ſtarojums no weenas

weetas beš kaħda saudejuma pahrslibetu pahr wiņas wirfotni. Bet kaħdi apstahki ir pateebā un zif tas no ņhe peeweņtā ņlaidri ņleħdsams, elektrifķee wilni wairaf waj maņaf eeņpeesĆas ņemes wirfotnē, zaur ko noteef energijas saudejums ar ko jareħķina. Brylinskis un ZenneĆs mehginajuņĆi iņņinat, lihds kaħdam dņikumam elektrifķee wilni un tās ņretwenjes, kaħda ta teef leetota pee radiotelegrafijas, eeņpeesĆas juħras lihmenī waj ņemes ņlahnos, kuru wadiĆĆanas ņpeħja ir daņĆada. Juħras uħdenī nowehrfĆanās dņikums iņtaifā tika 1 lihds 2 metrus, ņalduħdeni jau 2 lihds 8 metrus, mitrās ņemēs 8 lihds 12 metru un ņauņās ņemēs lihds 100 metru un wairaf. Zapeenem, ka elektriba minetos ķermenos pahrwehrfĆas par ņltumu. Tomehr ņamehrā tas weenalbņigi, jo ņĆini weetā atteezas wiņpirms uņ faktu, ka elektrifķee wilni eeņpeesĆotees ņemē top wahjiniati. Pee ņaweem pamatigeem aprehķineem ZenneĆs peeneħmis par pamatu elektrifķus wilnus no 1000 peħdu wilnu garuma un ņraħdajis tad uņ gala reņultatu, lai peerahditu, zif dauĆs pee ņinama attahluma elektrifķee wilni dodamees uņ preeĆņu teef abņorbeti (uņņuħti). Dabonam ņinat, ka pa juħras uħdeni taħdam wilnim janoħeto 10,000 kilometrus, ka mehr wiņa amplitide par peenemto leelumu teef pamafinata, pa ņauņsemi tika 100 lihds 1000 kilometru un pa toti ņauņu ņemi eeņtaħjas taħds pat wahjinajums jau pee 1 lihds 10 kilometru attahluma. ņĆee ņlaidri ņneeds wehl ņlaidrafu preeĆņņtatu par eeņpaidu daņĆadibu, kaħds ņemes wirfotnes ņakopojumam praĆķē preeĆņ beņdraħts telegrafijas. Matematiķis ņawu apluħķojumu war padarit weeglaķu, peenemdams, ka wiņĆ ņameħri pateebā atronas ņarp diweem idealeem ekņtremeem, proti ņarp ņemi, kaņ beņgala pilnigi wada un ņemi, kaņ beņgala pilnigi newada. Birmejā gadijumā beņdraħts telegrafija ne uņ kaħda attahluma netiktu aprobeņĆota, otrā gadijumā ta buħtu pilnigi neeņpeħjama. ņĆee teoretifķee apņweħrumi ņaņtan pilnigi ar praktifķeem peedņiħwojumeem. Itweenam ņanemĆĆanas aparatam ar weenu antenu ņinama leeluma un weida jareħķina ar ņinamas minimalamplitides wilneem, lai waretu dot ņignalu, kaņ ņinams eeņpaids. PreeĆņ wiņam maņafam amplitidem ņĆis aparatņ ir pilnigi kurlis. Pee beņdraħts telegrafijas nu tas ir paraņis peedņiħwojums, ka ar ņinamu eerihķojumu war ņanemt ņignalus uņ leeleem attahlumeem uņ ņauņņemes un uħdens, taħlaĆ, ka wiņas darbības ņpeħja manami notriħt, ja pee telegrafĆĆanas pa ņemi tās wirfotne ir toti ņauņa. Tas neatkarajas tik ween kà no Ćuħtibam, pee iņņuħtiĆĆanas ņtaħjas darit to, ko telegrafi noņauz par labu ņemi, bet pats ņwarigakais ir wilnu uņņuħtiĆĆana no ņemes wirņaħrtas pa wiņu to attaħlumu, kaņ atronas ņarp abām ņtaħjam. Lai ņaņtanu padaritu pilnigu, ir taħlaĆ paraņis peedņiħwojums, ka ņaņtikņme ņarp diwām ņemes ņtaħjam manami uņlabojas, ja ņauņa laika weetā eeņtaħjas mitrs laiks. ņĆos apstahķus mahjijuņĆees paņiħt tika ar laiku un nearodneekam wehl tagad narw ne jauņmas par wiņu leelo noņiħmi.

Profefors Flemings iņņafas taħlaĆ par pahrlabojumeem un jauneem iņgudrojumeem, kaņ atteezas uņ radiotelegrafifķu aparatu atņewiņĆam daķam. Wiņpirms tas pahrrunā da-

ņĆadās metodees atteezotees oņzilazijas (trihfu) radifĆĆanu antenās (telegrafa uņnemĆĆanas juħteķu radņnos). Ir iņņĆirami diwejadi riħzibas weidi, it peħz tam, waj par eeroņnataju ir dņirĆsteles, waj elektrifķi loķi. Pee dņirĆteķu metodees iņtuĆĆoņĆanas ņeko 50 lihds 600 reifas ņekunde. IņņĆiriba ņarp wiņu un loķu metodi kaħrā ņinā ņwariga. Ja gribetum te dot ņlaidru bildi, mums tad buħtu plaņĆakā apmeħrā jaapteħlo ņifķalifķee ņiħumi. Peetiks ar aifrahdiķumu, ka peħz Marķonija un blaķus wiņam wehl leels ņlaidri Ćenialu darbineeku nodewuņĆees ar ņemem ņĆim ņifķalifķtam uņdewumam, proti eewehrojot tā ņauzamo wilnu noņtaħoņĆanu, taħlaĆ apņeeņtu triħfu radifĆĆanu, kuras zaur profefora Wiena riħzibu neņen tika ņaņneegtas zaur toti iħĆām dņirĆstelem. Pee tam ir iņrahdiķees par eeņpeħjamu weenā ņekunde raidit aħrā weenu peħz otras lihds 2000 dņirĆsteles. PreeĆņ tam iņgudrotais iņĆĆaħwejs paņtaħw no wirķnes wara plaħtiĆĆu, kuras teef ar uħdeni weħņnatas. Wiņu wirfotnes peħz eeņpeħjas weena otrai toti zeeņĆi un tuwu, bet jau eeņpreeĆņ zaur toti plaħneem Ćlimera (ņwirĆba) rinķeem noņĆĆirtas, tā ka ņarptelpa ņarp wiņam leelaka par 125. daķu no zolaņ. Deņmit lihds diwpaĆņmit ņĆaħdas plaħtites teef ņaņeetas weenā rindā. Ja tad transformatorņ, kaņ teef barots ar auņņias ņretwenjes alternatoru, teef laiņis darbā, tas rada aħrĆaħrtigi leelu ņlaidri oņzilatorifķu (trihfu) iņņrahdiķeenu, par kureem mums bija jau runa. Taħdā kaħrā tad induktiwi waj teefĆi ņaifitā antena kaħrā ņekunde ņanem leelā ņlaidri impulfus, no kureem itweens eeņĆ tās rada peħz noņazita ņarpbriħĆa ņinamas triħņas. PraĆķē ņĆis un tamliħdiģas jaunas leetas iņrahdiķuħdas par maņaf deriģam, neķa Marķonija pamata iņgudrojums. TaħlaĆ wehl jaaiņrahda uņ jaunām leetam, kuras abi italeeņĆu iņgudrotaji Welini un Toņi eeteiz atteezotees uņ antenu konņtrukĆiju. No wiņeem eeteiktās antenas paņtaħw no diwām draħtim, kuras kaħra ņaleektas triħņņtuħra weidā. Abju Ćalt gandriħs weens otu aiņņtaras, ka mehr triħņņtuħru iņplatijumi atronas weens pret otu pareiņā winķeli un abi eeem ņaħwus ņaħwoķli pret ņemes wirfotni. Abas antenu ņtraumes tuwu ņaiminos tad ar kaħdu kondensatora ņtraumes aploķu teef induktiwi ņaifititas; ņĆo kondensatoru ņtraumes aploķu war Ćroņit daņĆados wirņenos. Kad ņtraumes aploķis ir nowadits taħdā ņaħwoķli, ka tas ir ņaifitits ar weenu no ņĆim triħņņtuħra antenam, tad tas ņtarojumu maĆņimumu (leelako daķu) radis ņĆis antenas lihdsenumā, bet pareiņi winķeliņņā wirņeenā neradis neķaħdu ņtarojumu. Ja tas tiks noņtaħdits ņameħriģā ņaħwoķli ar otu antenu, tad notiks pretejais. Bet widus ņaħwoķli, kà tas matematiķi un zaur ekņperimenteem peerahdits, ņtarojumu maĆņimums radifķees oņzilatorifķā ņtraumes aploķa lihdsenuma wirņeenā, ar kuru antena ņaifitita. Ar ņĆaħdi kombinetu antenu tā tad eeņpeħjams radit peħz patikas toti roņiģu ņtarojumu ņinamā wirņeenā, lai Ćan tee wiņos zitos wirņenos neteef pilnigi apņeeņti. ņĆe tā tad ir peemeħrs tam, kaņ beeņĆi dņirĆdets par weħrņeem elektrifķeem wilneem. Beņ tam ņĆee abi iņņĆeneeri iņgudrojufķi wehl kaħdu zitu antenu, kura peeneħt iħpaņĆiba ņtarojumu gandriħs pa wiņam aprobeņĆot,

bet jau wiśmas uś puśi no apfahritejās telpās. Ta ir wehl fareſchgitaku uśbuhwi. Lihds ſinamam mehram tai ir tahds eefpaids, kà bahtas uguns optiſkam aparatam, kureſch lampas gaiſchumu raida ahrà uś leelu attahlumu gandrihś tikai weenà ſinamà wirſeenà. Gan protams lihds ſchim wehl naw eefpehjamś ar leela wilkau garuma elektriſtu ſtarojumu to panahkt, kaś buhtu pilnigi peemehrots zaur ſinamu eedobumu waj zilindri konzentretam gaiſmas kuhlim. Bet arween ir eefpehjamś zaur ſchahdu komplekſu antenu elektriſko wilkau ſapotiſchanu leelà mehrà aprobeſchot. Tà ka nu iſſuhtitajś un ſanehmejś ſpehks atronas uś weenada pamata, tad ir gaiſchi noprotams, ka ar ſchahdu antenu war noſazit ari elektriſko wilkau wirſeenu, kahdà tee eeteef aparatà. Belini un Toſt tadeht nu iſleetojuſchi ſcho metodi tà ſauzamà radiogoniometrà un ſanemſchanaś antenas konſtrukcijai, pehž kuras eefpehjamś iſſinat iſſuhtiſchanaś ſtaġijaś wirſeenu, antenu nemaś nekultinot, pagreeſchot tikai kahdu ſekundaru ſtraumes aploku tahdà ſtahwohkt, kahdà pee telefona ſkana ſaſneedś ſawa ſtipruma maſſimumu (wiſaugſtako pakahpi). Garàm ejot ſche japeeſihmè, ka profefors Flemingś laiſdams klajà ſawu preeſchlaſſjumu LONDONAŚ ſchurnalà „Nature“, lihds ar ġitàm koti intereſantàm diagramam un nobildejumeem eeweetoġiś ari ſchi jaunà aparatata ſihmejumu. Œhi iſgudrojuma wahġà puſe ir ta, ka ſchahdas antenas eenem pahraf daudś telpu, tà ka wimaś preeſch beſdrahtś telegraſtijaś newar uſnemt uś

kugeem, kur tàś ſewiſchki iſrahditos koti noderigas. Ir tà tad wehlejamś, lai iſgudrotajś ſchini wirſeenà ſrahdatu tahlat. Kà jau ſajitś, taś buhtu no koti leela ſwara, ko jau ari itweens war eedomatees. Ja buhtu eefpehjamś klajà juhrà drofchi noſazit radiotelegramas wirſeenu, tad nelaimes gabijumà buhtu iſredſe leelà mehrà uś palihdsibu ari tad, ja apdraudetaś kugis nemaś naw redſams. Ka wajadſigs leelś daudśums pahrlabojumu pee lihdsſeem, kaś atron un uſnem elektriſkos wilkaus, no koġàrera pamata liġeja aparatata, taś patś par ſewi ſaprotams, tà ka atſewiſchko iſgudrojumu ſihta aptehloſchana ſche noweſtu par tahlu. Sapeemin wehl, ka amerikaneefchu generalis Denwudejś (Dunwoody) 1906. gadà atradiś, ka kahda maſa no paſiſtamà karborunda, kahda kriſtalikla ſilizġakarbida, kaś teef eeguhtś elektriſtàs kraſhnis, war tiht iſleetota kà detektors (oſġilazġiam) elektriſkam trihſkam. Œhi kermena ihpaſchibas pehž tam ruhpiġi ſtudetas un taś iſrahdijees par koti derigu, tà ka beſ ſchaubàm taś uś preeſchu tiht iſleetots koti noderigà kahtà. Waretu wehl runat par daudś ġitàm ſwarigàm leetam, kuras ar radiotelegraſtiju ſakarà, it ſewiſchki par lihdsſchinejeem panahkumeem radot radio-telefonu, tomehr beigſchu, wehl reiſi norahdidams uś profefora Fleminga rakſta ahrfahriteġi leelo noſihmi, kura itweens war meklet padomu, ja taś grib pamatigi eepaſihtees ar beſdrahtś telegraſtijaś attihtibu, tagadni un nahſotni.

Kahju marſchś.

No ſweedru rakſineezes Selmaś Lagerlöf.

Tagad eś paſtahtitichu jauku ſtaġtu.

* * *

Nelſi, daudś gaduś atpakať, Swartſġo draudſe, Wörm-landè, bija ſwinamas koti leelas kahſas. Birms — laulibas baſniġà, pehž tam — weſelas trihś deenas leela dſihreſchanaś. Un wiſaś ſchis trihś deenas no pawakara lihds wehlai naktiġ bija buht dejat.

Un ja jau nu reiſ tiť daudś bija ko dejot, tad, protams, ari koti krita ſwarà, dabut rokà labu ſpehlmani. Par to kahju ſarihſkotajam, gruntneekam Nilſkam Dloſſonam, bija gandrihś leelaka behda, nekà par wiſu ġitu. To ſpehlmani, kureſch tepat wiſu draudſe bija, wiſch proti negribeja wiś aġinat. Taś ſauġàs ġans Deſterś, un bramaniś gruntneekś ſinaja tiġri labi, ka ġans ſtahweja leelà zeenà; bet luġt, ſchis muſſikantś bija tiť nabagś, ka kahju godoś daſchreiſ eeradaś nodriſkateem ſamſoſeem un baſam kahjam. Un tahdu ſtrandu lahġi bagataś gruntneekś negribeja wiś redſet kahju gaġjeena preeſchgalà.

Deidſot wiſch ſadomaja, aiſſuhtit wehſtneſġ pee kahda ſehna ġöſſeś aprinkġ — to wiſpahri deġweja par muſſikanta-Marġi — un tam liťt nopraſtġ, waj wiſch nahſchot pahri uś Swartſġo ſpehlet kahſàs.

Muſſikanta-Marġiś ne aġumirkli neapdomajàs, bet gan tuhlin atbildeja, ka wiſam netihtot wiś braukt uś Swartſġo

un tur ſpehlet, kaſab, ka ſchini draudſe jau dſihwoġot ſpehlmanis, pahraſġ par wiſeem ġiteem wiſà Wörm-landè. Kamehr ſchahds wiġrś mahġot wiſu widù, wiſeem ġita nebuġt neeſot wajadſigs.

Œanehmis ſchahdu atbildi, Nilſś Dloſſonś atkal pahriś deenas domaja un domaja, lihds ko ſadomaja. Tad wiſch ſubtiġa wehſtneſġ pee kahda ſpehlmana, kureſch dſihwoġa Sto-rafilas draudſe un kura wahrds bija Olle — S ä b i j a s Olle un liťa apġautatees, waj ſchis negribot nahkt un ſpehlet wiſa meitas kahſàs. Bet luġt, Sábijaś Olle atbildeja to paſchu, ko muſſikanta-Marġiś. Wiſch luġdſa, pateiť Nilſkam Dloſſonam, ka tiť ilġi, kamehr Swartſġo draudſe eſot tahds warens ſpehlmanis, kà ġans Deſterś, wiſch tur neſpehloſchot.

Nilſkam Dloſſonam taś nu nemaś nebija pa ſobam, ka muſſikanti wiſkam dſihraś uſſpeeſt tahdu ſelli, kuru wiſch nu reiſ negribeja. Wiſam ſchġita, ka taiſni tagad ta ſchim eſot goda leeta, ſameklet ġitu ſpehlmani — ne ġanu Deſteru.

Pahriś deenas pehž wehſtneſcha pahraſchchanaś no Sábijaś Olleś, gruntneekś raidija ġetà kalpu pee ſpehlmana Larſa Larſona, kureſch dſihwoġa Ullerudaś draudſeś Peter-ſawà.

Taś bija labi pahrtġiś wiġrś, kam paſcham peedereja

leelas, flaiſtas mahjas. Winſch biju gudris un apdomigs katrā leetā, nemiſ ſchahds waj tahds karſtgalwis, kà ziti muſikanti. Tomehr ari winam, gluſchi tàpat kà teem ziteem ſpehlmaneem, tuhlin ſchahwàs prahtā Jans Deſters, un winſch wehſtneem jautaja, kalab gan taſ newarot ſpehlet kaſhàs. Miſſa Dloffona kalps atſina par gudrato, atbildet, ka Jans Deſters taſ eſot paſchu zilweſ, tura muſtu warot dabut dſirdet furu tatra deenu. Ja Miſſ Dloffons nu reiſ riſkojot tiſ leelas kaſhàs, tad kaudid jau ari gribot ſneegt ko labaku, retat peejamu.

„Eſ ſchaubos, waj winſch maſ ſpehſ ſadabut ko labaku,“ Larſ Larſens atbildeja.

„At, juhſ jau nu galā atbildefeet to paſchu, ko muſikanta=Marziſ un Sābijas Olle,“ kalps teiza un paſtaſ-ſtija kà winam pee teem bija weizeeſ.

Larſ Larſons kalpa noſtaſtu noſlauſjās uſmanigi; tad winſch klufedams ſehdeja ilgu laiku un paſrdomaja. Weidsot winſch uſaizinajumu tomehr peenehma. „Paſati ſawam kungam, ka eſ par wina eeluhgumu tenzinu un buhſchu klaht,“ winſch kalpam teiza.

Nahtamo ſweht-
deenu Larſ Lar-
ſons brauza uſ
Swartſjō baſnizu.

Winſch brauza
taiſni paſr baſniz-
kalnu, kad kaſh-
neetu publiſ rin-
dojās gaſheena, lai
dotoſ uſ deew-
namu. Winſch ſeh-
deja paſcha ratoſ
ar brangu ſirgu
preeſchā, bija gehr-
beeſ melnāſwahrku
uſwālā un glabaja

wijoli puleeretā ſutraki. Miſſ Dloffons winu jo laipni apſweiza un klufu ſewi noprastoja, ka taſ nu pateeſt tahds ſpehlmaniſ, kaſ winam darot godu.

Tuhlin pehž Larſa Larſona ari Jans Deſters, wijoli paduſe, nahža augſchā pa baſnizkalnu. Winſch demās taiſnā zekā uſ publi, kurſch bija ſaſtaſhees rinki ap lihgamu, — gluſchi tà, kà kad buhtu aizinats wadit kaſhneetus uſ baſnizu.

Jans Deſters bija atnahziſ gehrbeeſ ſawoſ wezwezaioſ pelekajoſ garwilnas kaſſotoſ, taiſ paſchoſ, turuſ kaudid winam bija redſejuſchi mugurā jau tiſ un tiſ daudſ gaduſ; taſ tà, ka ſchiſ nu bija tiſ waren leelas kaſhàs, tad ſeewa bija raudſijufe zaurumus elkonos kaut kà noſleht paſaules azim, aiſdeegufe leeleem ſateem eelaſheem. Jans Deſters bija ſmuidriſ, flaiſtiſ wihrſ un kaſhu gaſheena preeſchgalā ſtaſwedams teeſcham noderetu wiſam publiſm par rotu, ja nebuhtu tiſ ſlitti gehrbeeſ un ja wina waigſ aiſ ruhpem un zihkaſ ar poſtu un truhtumu nebuhtu klaſhees tahdu baſlumu un dſtku dſtām grumbam.

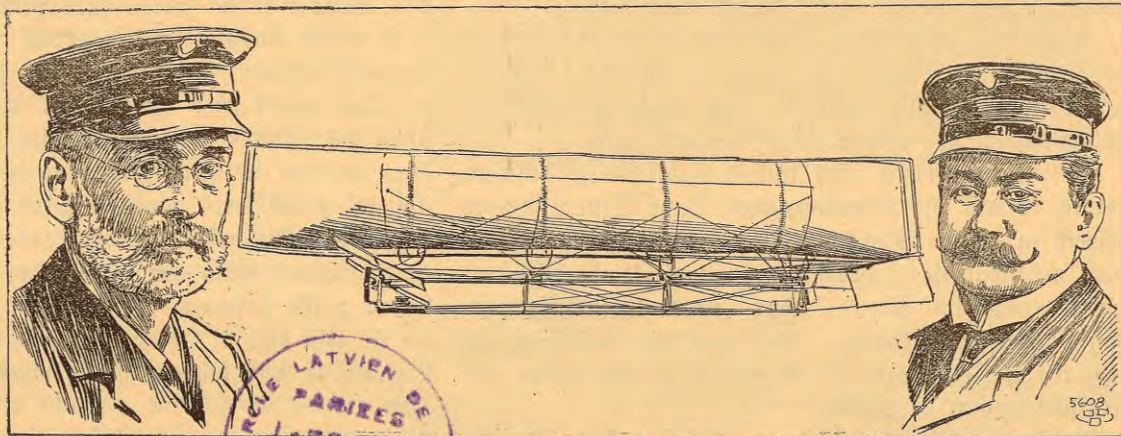
Geraudſjiſ nahtam Janu Deſteru, Larſ Larſons likaſ tà kà druſtku ſaſtaſbiſ. „At tà, juhſ apſteſejuſchi Janu

Deſteru ari,“ winſch puſbalfi teiza uſ Miſſu Dloffonu. „Na, naw par kaunu, ka ſchodeen muſtikantu diwi gabali. Tahdās leelas kaſhàs, kà ſchiſ! . . .“

„Eſ wina neeſmu ſauziſ ſchurpu!“ Miſſ Dloffons taiſnojaſ. „Eſ nemaſ neſaprotu, kam winſch wiſpahr nahziſ. Paſaidi ween, liſſchu winam tuhliſ manit, ka wiſhram ſche neka naw ko melet.“

„Tad winu buhſ uſfuhtijiſ kaſhſ ſtaugis waj joku putnſ,“ Larſ Larſons runaja. „Taſ, ja juhſ gribat eewehtrot manu padomu, tad nedarat tà, kà teizāt, bet ejaſ, ſneedſat winam rofu un ſaſat „ſweika“. Žit eſmu dſir-
dejiſ, winſch eſot leelſ karſtgalwis, un neweeneſ zilweſ neſtu ſazit, waj winſch wehl neſazet kildu waj trazi, ja juhſ winam teiktu, ka winſch nemaſ naw aizinats kaſhàs.“

To gruntneekſ tad ari galā atſina par labako. Tagad, kur weeſi baſnizkalnā paſchureiſ rindojaſ kaſhu gaſheena, kildai nebija ne laika, ne weetas. Talab Miſſ gaſha Janam Deſteram taiſni klaht un dewa winam laboſ deenaſ. Pehž tam abi ſpehlmaniſ noſtaſjās gaſheena preeſchgalā. Bruhtes paſtriſ eenehma weetu ſem baldachina, aiſ wimeem

C. W. Bractelsberg

Jauna tipa gaiſa fugiſ.

G. J. Seigneux.

nahža bruhtes mahſas un bruhtes wedeji, teem ſekoja wezaſi un radineeki. Taſ bij garſch, kraſchkaſ gaſheeneſ. Kad wiſſ bija ſarindojuſcheeſ, weeneſ no bruhtes wedejeem pee-
gaſha pee muſtikanteem un winauſ luhdſa uſſkandinat kaſhu marſchu. Abi ſpehlmaniſ palika wijoleſ ſem ſchoda, bet taſlat ari netika: tà wini palika ſtaſwam. Bij proti tahds wezſ paradumſ Swartſjō draudſe, ka kaſhu marſchu jaewada
z e e n i g a k a j a m ſpehlmaniſm.

Bruhtes wedejiſ uſſtatija Larſu Larſonu, it kà gai-
didamſ, waj ſchiſ reiſ neſahtſ ſpehlet. Taſſchu Larſ Larſons uſſtatija Janu Deſteru un ſazija: „Janam Deſteram jaeeſaht.“ Bet Jans Deſters, luht, newareja ſaprati, kà gan lai ſchiſ otrſ, kurſch bija tiſ ſmalſi gehrbeeſ kà pa laikaſ wiſſ leelt, lepni kungi, nebuhtu wairat nekā winſch patſ, kurſch nodriſkatoſ wilnas kaſſotoſ nahža no ſemaſ welenu buhdas, nabadſibaſ un poſta mahjoſka.

„Ne, — no Deewa puſeſ!“ winſch tiſ ir ſinaja ſazit.
„Ne, — no Deewa puſeſ!“

Winſch redſeja, ka bruhtganaſ paſteepa rofu, peeſgruhda Larſam Larſonam un ſauza: „Larſam Larſonam jaeeſaht!“

Isdirdis bruhrganu ņhos wahrduš ņakam, ņans Deņters tuhlin noņehma wijoli no ņhoda un atkaphās ņoli atpaņat. Tatņhu Larņons nekuņteja ne ņoli, bet raņmi un paņņapņinigi palika ņawā weetā. Tikai wiņņņ tāpat nelika loziņu pee ņihgām kā ņans Deņters.

„ņanam Deņteram jaeeņaht,“ wiņņņ atkaphrtoja. Wiņņņ ņhos wahrduš iņrunaja ņuhrgalwigi un ņingri, kā taħds, kuņņņ paleeņ pee ņawas gribas, lai naħtu kaš naħdamš.

Kaħņneeku rindās iņzehlās nemeers par ņņaħdu tiħņņu wiłinaņņanos. Bruħtes teħws peenaħza kħaħt un luhdņa Larņu Larņonu uņņaħt marņhu. Keņteris jau eņot pa-naħzees baņnižas durwiš un wiņeem pamahjis, lai wiņi paņteidņas. Mahjitajs ņahwot altara preeņņā un gaidot.

„Ead tew jaluhdņ ņans Deņters, lai wiņņņ ņaħt ņpeħlet,“ Larņs Larņons runaja. „Meħš muņtkanti wiņu nu reiņ uņņtatam par ņpeħtigako no wiņeem.“

„Eas gan war buħt,“ gruntneeks atteiza, „tikai nu meħš ņemneeki atkal tewi Larņu Larņon, atņiħņtam par kreenako.“

Ari ziti ņemneeki naħza un ņaņtaħjās wiņeem apkaphrt. „Saħtat jel nu reiņ!“ wiņi mudinaja; „mahjitajs wiš jau gaida. Muħš jau nu, ņazit, iņņmees wiņa draudņe!“

Larņs Larņons ņahweja ņawā weetā tikpat ņuhrgalwigs un nelokams kā pirmaņ. „Eš neņaprotu, talab ņņiħš draudņes kaubis tiħņņu praħtu negriħ, ka wiņu paņņhu ņpeħlmani noņtaħda augņtat par wiņeem ziteem,“ wiņņņ ņazija.

Miņņam Dloņņonam ņirdš kruħtiš wahrijās aiņ duņmām par to, ka wiņi bija ņaņweħrejuņņeeš, ņanu Deņteru wiņam uņņpeeņt ar waru. Wiņņņ peegahja Larņam Larņonam tuwu kħaħt un iņņuħņteja: „Eagad eš manu, ka tu biħis taš, kuņņņ ataizinajis ņanu Deņteru, un ka tu to wiņu iņdo-majis, lai wiņu zilbinatu. Bet tagad gan paņteidņeeš un ņaħz reiņ ņpeħlet, zitađi eš to pluņatu no baņnižalna aiņ-trenņņņu projam ar negodu.“

Larņs Larņons gruntneeņam raudņiņas taiņni waigā un

pamahja galwu, neiņrahdidams ne maņako eenaida waj duņmu ņiħmi. „Ea, jums taiņniĆa,“ wiņņņ atbiłdeja. „Eħai leetai Ćadara gals.“ Wiņņņ pamahja ņanam Deņteram, lai taš ņahjas ņawā pirmeĆā weetā. Beħz tam wiņņņ paņš pagahja paħris ņokuš uņ preeņņhu un pagreeņās apkaphrt, tā ka wiņi kaubis wiņu wareja redņet. Ead, pa roku galam aiņņweedis prom loziņu, wiņņņ ņew no kaņatas iņwiłka naņi un ar weenu raħweenu paħrgreeņa wiđu puņņhu wiņas iņņeħtras wiłoles ņihgas; tās paħrtuħta ar aņ gaudigu trinņņņi.

„Neweens lai par mani neņaka, ka eš domajos eņam wairat neĆā ņans Deņters!“ wiņņņ ņauza.

Bet ar ņanu Deņteru ta leeta nu bija taħda: jau triħš gaduš wiņņņ ņtaigaja apkaphrt un domaja un gudroja par kaħdu melđiju, kura, kā wiņņņ Ćuta, wiņā dņiħwoja; tomeħr eeteħrpt ņtanās ņho melđiju wiņņņ neņpeħja, talab, ka mahjā wiņu arweenu noņpeeda ņuħru ruħju naņta un wiņam neĆad neradās taħds gadijums, kuņņņ wiņu paželtu paħri peleĆajai iħdeeniba. Eagad, iņdirdis Larņa Larņona paħrgreeņto ņihgu trinņņņi, wiņņņ atmeta atpaņat galwu un dņiti eełpoja gaiņu. Wina ņeĆas panti bija zeeņņi ņawilkti, it kā wiņņņ kħauņtos ņtanās, kuras wiłno ņħurp no neņinamām taħlem. Ead wiņņņ ņaħta ņpeħlet. Ea melđija, par kuru wiņņņ triħš gaduš bija domajis un gudrojis, uņreiņ wiņā pilniĆā ņtaidri ņahweja wina preeņņā; un ņħai melđijai iņpluħņtot ņtanās no wina wiłoles, wiņņņ ņingros, zehlos ņokuš demās lejup uņ baņnižu. NeĆad weħl kaħņneeku puħliš nebija dņirdejis taħdas ņtanās. Eās puħli tik neaturami wiłka ņew liħdņi, ka neweens zilweš ne-wareja palikt ņahwam.

Un wiņi bija tik preezigi par ņanu Deņteru un Larņu Larņonu, ka wiņi kaħņu gaħjeens nonaħza baņnižā walgām azim.

Tulfojis Lejas = Kruħmiņņ.

Malais Denglers.

Helenas Kristalerenes ņaħņiņņ.

(Veigas.)

Riħta agrumā, meħneħm noejot un riħta gaiņminai ņawu peleĆaino pliwuri paħr kałnajeem iņplatot wiņņņ demās raņu pilnaajos tiħrumoš. Ar wezo dunzi wiņņņ no-greeņa nobreeduņņās wahrpas, iņdauņija tās turpat uņ weetas un graudus ņabeħra liħdņpanemtā kullitē, kameħr ta nebij liħdņ galam pilna, jo wiņņņ bij nodomajis eekraħt kaut ko ņaunai deenai. Birpi wiņņņ neeedroņņinajis nemt liħdņ, jo ta wiņu waretu nodot. Pirmo zihruku dņeeņmam gaiņa dņidrumoš atņkanot, wiņņņ iņwairidamees no leelajeem zeħeem un tekam, demās pa meņņeem un kruħmeem uņ mahjam.

Eā kaħdā agrā riħtā, wiņai dabai nule kā pamoņtoees, Bernħards demās no ņawa naħts darba uņ mahjam. Baņnižas pulņņens ņta iņņetri un gaiņi nepazeetiģi dņeadaja ņawās laħtās. Wiņņņ ņteepa ņmagu, graudu pilnu kuħeni

un bij jo Ćautrā praħtā, jo bija jau eebrokaņtojis daņņuš puņgatawus aħbolus un papraħwu kaħli.

Peepesħi wiņņņ eeraudņiģa poliģijas eereħdni kaħpot pa teģiņu uņ augņhu; iņbeħgt wairš nebij eepesħjams, jo reņnais uħņainais wiħrs tam jau uņņauza:

„Ee, Bernħard, no kureenes tu jau tik agri?“

„Eš meħleju maħtei kuħelites, bet nedabuju neĆa.“

„At tu, meħkuligais ņenki! Kaš tew tur tani kuħenē?“

„Baltā ņmilts no ņmilņhu bedrem, griħdas kaiņņņana. “

„Etu nu kaiņņ griħdu! Parahd ņħurp ņawu kuħeni!“

Bernħards meħģinaja iņņħmaugtees, bet poliģijas eereħdnis ņagraħba to aiņ apkaħes un iņraħwa kuħeni.

Ea bij ņeltdņelĆenu graudu pilna.

„Kur tu toš neħmi?“

Masais Denglers kluseja.

„No kura lauka tu toš nehmi?“

„No Roschneeka.“

„Tā, to es aifnefšchu preefšneekam; nu tewi beidsot eebahjis krahtinā un lihds ar to rimsees wifas sahdstibas,“ eerehdnis preezigi un lepni noteiza.

Sehna gihmis saudeja wifu jautribu un isstatijās pehz ahbola, kuru taišjās apehst; druhmi un sčehli winsch noluhkojās us refno wihru, kas aifwahza wina fuhri gruhiti eeguhtos augtus. — —

Bij tā ap launaga laiku. Draudses preefšneeks bij nule pahrnahjis no lauka un smagi nofehds us sola, smagi, tā tas eebrihšchkejās. Wina preefšchā stahweja Karlis ar masā Denglera kufkeni rotā.

„Uf weetas nofertis un atfines,“ winsch kareiwifki ihf fnoja.

„Tā—ā,“ preefšneeks gari nowilka; winsch ne-atfina fcho leetu tik wifai nopeetni, jo Dengleru deht wina apfina nebij gluschi tihra. Denglerene guleja flima us gultas un, lai gan flimā seewa bij luhgufe pehz pabalsta, draudse nebija gahdajufe par to. Kam gan tagad bij wafas. Mahzitajs ari bij prom. Wina preefšneeks ari to finaja, ka winam, draudses preefšneekam, tagad nebij wafas par to domat.

„Nu, ko lai mehš tagad daram?“ winsch nepazeetigi waizaja polizijas eerehdnim.

„Janoleef preefšchmigs fods, lai isbeigtos muhšchigā mirgafčanās. Polizija newar atkaut, lai kaut kahds diwopafmit gadu wezs senkis tai lehtatu apfahht gar degunu.“

„Tā nu gan ir,“ preefšneeks teiza. Wina apfina nomozija to wehl wairat un winsch nesinaja, ko darit.

Wina seewa eenesa launagu. Schis pahtraukums winam bij ihsti pa prahtam. „Labi, es wehl pahrdomaschu fcho leetu, sehnu jau ari mozija bads.“

Polizijas eerehdnis taišja stahbu gihmi. Sods bija wajadfigs kahrtibas deht, jo kamdeht tad winsch bij ihsti wajadfigs? Winsch luhkojās zaur logu us faules apfihdeto zeku.

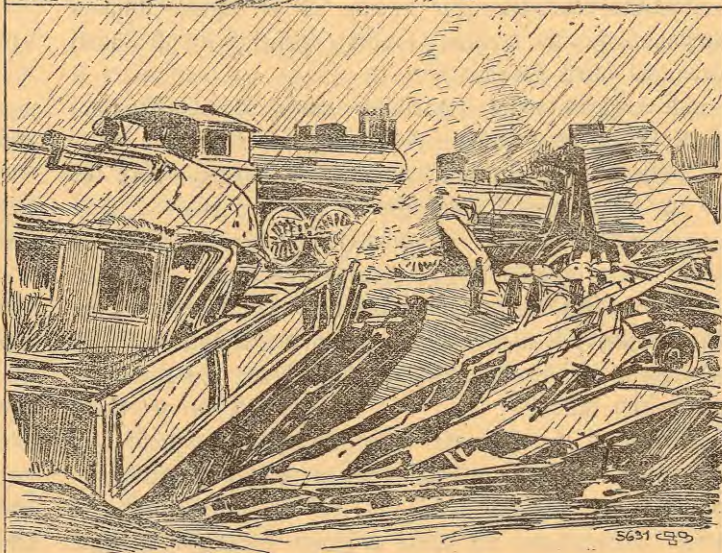
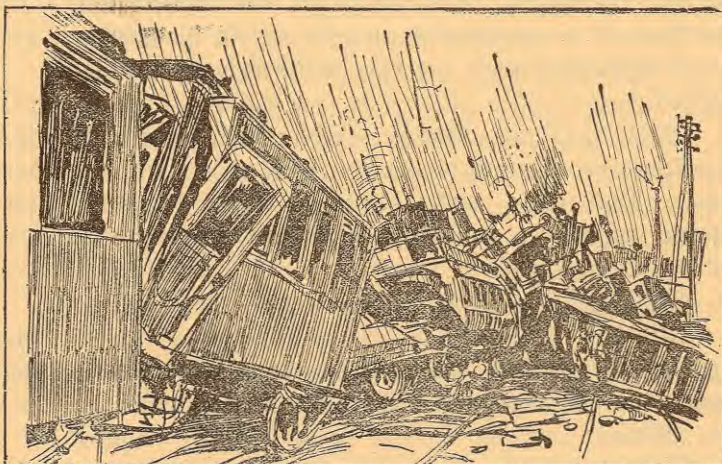
Kamehr winsch wehl pahrdomaja, kahdejadi preefšneeku fagumdit pret maso lauku faglenu, Bernhards kahpa pa stahwo tekū lejā. Winsch melleja kaut ko preefšch fawa wehdera. Winsch tikko wezā swanika weetā bij eeswanijis launaga laiku un nodewis fawai mahtei brolasta supes atleekas, jo par fawu mahti winsch gahdaja weentahrschā, klufā, pats par fewi faprotamā mihlestibā. Uzmirklī winsch domās apzeemoja fawus labwehtus, kureš tas waretu apzeemot ap puseenas laiku, bet to flaits bija pehdejā laikā kreetni fahschuzis. Schi rihta behdigais atgadijums nebij deemschehl fabojajis wina ehstgribu un domigi winsch brida fawām bruhnām, plikām kahjam pa eelas baltajām karstām smiltim. Bet wina azis luhkojās us wifām pufem, us semneeku mahjam, is kuru flusteneem filī duhmu mahkoni pazehlās debefs flumos. Bij speedofchi karšis; fwaigas kafejas un karšchiku smarscha bes sčehlastibas eespeedās

isfaltuschā puifena nahjis. Pee kahdas pluhmes karajas dafchas, tahru eehstas un tamdeht eesilganas pluhmes. Winsch palezās, noputeja smiltis un dafchi stahbi augti atradās wina faujā; turpat grahwmali winsch fapluhja farkanseedainas stahbenes un fahka ehst. Te winsch eeraudstija Leissemneeka melno funi fkreenam pa zetu us augfchu.

„Karo!“ winsch uffauza.

Bet funs nellaukfjās us wina fauzeenu. Usti eewilzis, putas ap muti, farkanām azim un galwu pee semes peeduhris, winsch aifstrehja sehnam garam.

„Kas tad Karo kaisch?“ puifens isbrihnejees nodomaja. „Zit negants winsch isstatās!“ Un peepeschi winsch at-

Dzelszela katastrofa Bohemijā.

zerejās, ko skolotajs bij stahstijis par trateem funeem. Taisni Karo tahds isstatijās un pašchlaik ari bij funu deenu laiks. Un winsch to nebij pafinis?

Suns wehl arweenu fkehja pa stahwo zeku us augfchu. Putu mutuki faufajās smiltis norahdija wina pehdas. Puifens sekoja tam lehnām. Te peepeschi atwehrās kalna galā maso behrnu stolas durwis un wefels meitemu un puifenu bars drahsās pa tezinu lejā, bara preefšchgalā draudses preefšneeka masā Minina. Winsch redseja meitenes gaischdseltenos matuš wehja pliwinamees un nowehroja ari, ka melnais funs, isdstrdejis behrnu balstis, fahzehla galwu un apstahjās.

Nelo nepahrdomajis, neapstinigā droščfirdibā wiņsch fšrehja turp. Wiņsch tik wehl redseja, ka Karo usbruta Minimai, kampa pehz tās, fašehra pee fwahrzimeem, tee eepļiša. Šhini azumirkli wiņsch jau ari bij klast, fakampa no muguras funim ais kalla fšfnas un usmetās tam jahtenifši mugurā. Nofeekatojees un noputojees, funs zirta fawus sobus us wiņam pušem, bet fanehmis wiņus fšehsus, Bernhards fašpeeda wiņa kermenī fawās kahjās un eespeeda wiņa galwu fšmiltis. Sawus pehdejos fšehsus fanemdams wiņsch fatureja trakojoscho funi, behrni fahla flani kleeht un išklihdā us wiņam pušem; behrnu usraudšitaja atšleidsās fšurp un notahlis fahwedama fawza pehz polihga. Špehzigais funs fšaufmigā, peefmatuschā balši fšmiltštedams un eekaufdamees pretojās pehdejā iškifumā.

Trošfnis peewikinaja pee loga preefšneeku un polizijas eerehdni.

„Traks funs“ un „Minima“ dširdeja puhli fawzam.

Tehws nobahleja un panehmis no feenas zirwi iškrehja ahrā. Nezik tahku wiņsch eeraudšija kahdu behrnu kā afmini fahwot un raudot un turpat pee semes putekšos eetihtu melnu mutuli.

Wiņsch peefšrehja klast.

„Ušmanibu!“

Neatlaisdams funi watā, Bernhards atleezās druškā atpatat un gar wiņa peeri nošfšneja semneeka zirwis.

„Minima!“

Mafinā peesteidsās pee tehwa, kas to pazehla un peespeeda pee fawam kruhtim; kaudis fapulzejās un ušbudinati farunajās fawā fšarpā.

„Bernhards wiņa fawaldija, wiņsch ir labiņsch, waj nē, teht?“ meitene puifena roku fašerdama teiza.

Puifens fahweja itkā nofaunejees turpat. „Nu kas tad tur bija,“ wiņsch iškairijās.

„Minimai taišniba,“ preefšneeks noteiza, „tu ešk kreetns sehns; nahz eekm mahjās, ehdeens jau fahw us galda.“

Bailigu fšateenu puifens paluhkojās us polizijas eerehdni, kas rihtojās, lai aiskahdatu pee malas nogalinato funi, bet tad wiņsch fekoja draudšes preefšneekam, kura behrnu wiņsch bija išklahbis.

Geedams preefšneeka iškabā, wiņsch eeraudšija us galda fawu graudu kufšeni. Bet, ne wahrda nebilšdams, faimneeks to aifneša kaktā, jo par to wairs nebija ko runat. Raudadama un daudš mihtem wahrdeem pateizās puifenam pate faimneezē un peekehja tam weenu fšehhwi pehz otra, kamehr mašā Minima, galwimu rozinās atšpeeduše, kā jau agrak, apbrihnoja fawa glahbeja ehšigribu.

Beidsot Bernhards nolika karoti un wiņas aptaimes wiškaitakais ahbols iškattijās pehz wišnegehlīgā fšhpola, falihdšinot ar puifena gihmi, kad wiņsch teiza: „Eš gan drihš tizu, ka es wairs newaru, es ešmu paehdis.“

Un faulite neapstahjās tezet un debefš neeegahjās, kad Bernhards Denglers pirmo reiši fawā muhšchā bija paehdis.

Wakaram peenahkot un preefšneeka mahjā wišem apgulštoees, faimneeks pa gultu walštīdamees un wairak reišas eeklepojees un nopuhtees ušrunaja fawu feemu:

„Tu, Kate, waj tu jau guli?“

„Nē, ko tu gribi?“

„Puifens ir štipris.“

„Ja, paldees Deewam.“

„Wiņsch ari naw kauns sehns, tik druškā palaišis.“

„Par Bernhardu es nelauju runat nelo kaunu; wiņsch ir kreetnis un droščfirdigs puifšs,“ faimneezē zihnas gatawa noteiza. To teikdama wiņa nopuškdamās peespeeda pee fawas kruhtis turpat blakus gufošcho Minimu.

„Draudšei ir kaut kas jadara Karlines labā.“

„Waj tagad tew tas eenahk prahtā?“

Neeweherodams fšo graifigo peefšhmi, faimneeks turpinaja: „Eš to rihtu aifwedifschu us flimnizu, tur par to gahdās.“

„Un Dinkels?“

„Tam jaušgaida; Deems pats to atšihš.“

Tagad eestahjās kufšums, jo semneeks bija koti gaušas dabas žilweks.

„Nu, un Bernhards?“ ušnehmigā faimneezē nepazeetigi waižaja, „kas buhs ar wiņu? Wiņsch tatšchu išklahba muhfu Minimu?“

„Eš to ušnemšchu pee mums par gahjeju,“ faimneeks beidsot noteiza, „wiņsch war fšahdat un prot ari behrnus ušraudšit.“

„Tā ari es domaju,“ wiņa apmeerinata atbildeja.

„Gan es išklihdā wiņa saglibu, bet paehdušcham wiņam jabuht.“

„Par to es gahdašchu; no draudšes preefšneeka galda naw neweens nepaehdis peezehlees.“

Tā nu ari notikās. Wišleelakā darba laikā Karlini nogahdaja flimnizā un mafais Bernhards bija iškeenas ne mafak labi paehdis, kā karalis fawā selta pill. So ehdeena labums tam nebija no tik leela fwara, kā ehdeena daudšums un sagt nu teefcham wiņam wairs nebija wajadšigs.

Dulkofis Šchw.

Wezais širgs.

Emila Solā.

Eš nepašihstu fšumigatu fšatu, kā redset wezu širgu leetus laikā sem klajas debefš postafchā.

Seemas debefšs bija apmahkufchās, kad es faštin-gufchu fšumigu prahtu klejoju pa Montrufchās aptahrtni.

Ja kahds semes kaktiņsch jebkur ir darijis leelakas postafchas eespaidu, druškamu dšejifšumu, tad tee ir bijušchi fšee bešdibena purwainee lauki, kuri te išklatas preefšch Parifēs wahrteem, fatopodami wešelu duhmu fšleegfni pil-

fehthu karaleenes preefchâ. Schur tur seme atwahsufes kâ wafeja wahts — tās ir atstahstas, ismantotas atmenu drupas.

Neweens koks, nedš krahms nepeedod dšhwibas schim tukfnefm, titai leelo mehja ratu ripas atdalas no semâ, peleki peetwihlufchâ apwahrfchma; daudstahrt lozitee besdibena zeki leefas steepjamees besgalibâ un pee katra lihuma tu usdurees uf fagruwufcheem muhtreem un gruschu laudsem.

Schi druhmâ aina, pilna schafstlofchu rehtu, ar redsamâm fabrukuma un isnihzibas pehdam, rahda wifur, ka ispostifchana nahfufe no zilweku rokam.

Sotodams un schito prahtodams es peepeschî zeta lihuma eeraugu wezu firgu. Pee staba peefeets winsch stahweja un ofchmaja tailo semi. Pelefs un kalfnejs buhdams winsch tikfo atschlhrâs no tumfchajâm debefim.

Smalkais, nupat smildfinofchais leetus riteja no wina semê un no pastahwigem drebuteem kratits, nabaga lopinsch trihzeja un drebinajâs.

Rahda falkana stary schim peeduhfufchajâm seemas debefim, scho fehru pilno aptahrtni un scho nabaga radijumu! Bateef schahds postis peedereja schini issamifuma pilmajâ tukfnefi!

Abos, schini zilweku roku ispostitâ apgabalâ un schai zilweku spihdfinatâ radibâ bija tit kledsofchas, aisgrahbjofchas waimanas, ka mani fagrahba lihdsjuhtiba. Kad es tumojos, firgs pazehla galwu; winsch mani apstattja ar fawâm druhmajâm azim un notahra atfal galwu. Schis skats mani fatrizinaja, winsch isteiza tikdaudš fahpigu pahrmatumu. Gefams es spehju atjehgtees, es domajos dširdam wahrdus:

„Rihtâ es mirfchu un tadeht es waru schodeen atweeglinat fawu firdi. Es schaubos, waj mani wahrdi manu brahtu likteni uslabos, bet es neaiseschu postâ, bes kâ es neisfazitu pateefbu, kura ir wefelas dšhwes, filosofifka firga dšhwes, fahpigi eeguhtais anglis. Schi pateefba fkan: „Darbs zilweku dara bagataku un aplaimo, darbs lopu nowed kautuwê“.

Ta ir breefmiga netaisniba! Es gribu tizet, ja juhs fateet, ka Deews esot dewis zilwekem wairaf inteligenzes nekâ mums; bet waj winsch jums scho inteligenzi ir tadeht dewis, lai juhs wina radijumeem daritu pahri?

Apluhfo mani: tawi brahti ir manus spehtus neleetigi isleetojufchi: jo wairaf es teem kalpoju, jo zeetaki wini pret

mani kkuwa un schodeen nu manas nomozitâs meefas brehz pehz atreebibas!

Taisnibas likums pawehl, ka katris strahdneefs tittu pehz wina darba wehrtibas atalgots.

Mehs prasam, lai ar mums apetos pehz schi taisnibas likuma, peeprasam fawos darba gados teeftbu uf atpuhtu, apkopfchanu wezumâ.

Nefakat wis, ka mehš esam titai lopi, labi beesgan, lai taptum dauftiti un ka raditi titai deht leelakas ehrtibas un par patifchenu zilwekem.

Mehs esam tahdi pat dšhwi radijumi un jums buhs reis par mums atbildiba jadod par muhsu leetofchanu, kâ juhs ar mums esat apgahjufchees un tad tiks katra muhsu zeefchana jums peerehfinata par noseegumu.

Efeet lehnigi! mehš jau esam jums paklauftigi; mehš jau jums kalpojam labprahtigi wifâ muhsu dšhwê, tadeht ari atwehleet mums weeglu nahwi! Ja tew, zekineef, ir zehla firds, tad atgahdini faweem brahteem manus wahrdus. Wini gan uf tewis neklauftisees, bet man mafakais filosofifkâ taisniba, kuru wifâ dšhwê esmu eeguwis, nebuhs janem lihds.

At, kahds wahrgs radijums es esmu un zif wahrgs ir tas gabalinsch semes uf kura es nobeidjos!”

Wezais firgs kluseja — jeb waj es titai buhtu fapnojis?

Smalkais leetus lihaja wehl weenmehrf; es usmetu wehl pehdejo skateenu uf behdigo aptahrtni, ar kuru schi nomozitâ radiba tâ fadereja, un atgreesos uf Pariff, kura fawâ nupat aisdegtajâ gaismas spihdumâ tik jautri mirdsjeja, it kâ nebuhtu ne miglas, ne aukstuma, ne posta!

Schi zilwezes weenaldšiba, muhsu patmihliba fazehla manâ eefcheenê breefmigas dufmas un es apnehmos ispildit nabaga firga pehdejo luhgumu, kurfch domaja, ka katra taisniba pate par fewi jau wehrta, ka to isteiz.

Mana lihdsjuhtiba naw weltita Montrufchas klajumam, kurfch jau warbuht riht — mehš taf fokojam milsu fokeem uf preefchu — buhs aplahst ar warenâm pilim un gresnots krahfchmafeem dahrfceem; wifâ mana lihdszeetiba weltita firga liktenim un es prafu zitadu, labaku likteni preefch moziteem lopeem!

„Kâ? Waj gan pat apgahdibas eestahdi?”

Kadeht ne?!

Tulkojufe J n a.

Pehdeja deena.

J n a s.

Atwadas deena. Mihfch draugs grib schirtees.
Grib schirtees un aiseet
Un atpakaf neffatitees.
Tif fawas paunas tas atstahi,
Kâ: laimi un preeku un behdas.
Sawu wezo gihmi tas aplahj

Sirmeem, ledaineem mateem;
Un aiseet nendams lihds fawu teefu no zilweta muhscha,
bes ardeewas skateem
Un atstahi ais fewis neisdehffchamas pehdas.
Ej, mihfchais, labais draugs,
Ardeewu wezais gads!

P. Altenberga skizes.*)

Tulkojis W. Dawids.

1. Winaš dšihwe.

Kahdreis es eegahju pee labatā galwas pilšehtas bahrsd-
dšina.

Wišs smarschoja pehz odefolonas, šwaigas wefas un
maigeem zigaru duhmeem.

Pee kafes sehdeja jauna meitene gaischeem sĥda mateem.

„Mi,“ es nodomaju, „gan tewi kahds grafs, škaištule
padaris neprah̄tigu! . . .“

Wina pawehrās manī, itkā wehšedamās fazit: „kas tu
ari nebuhtu, garamgah̄jej, mana dšihwe ir preeškā . . .
Waj tu to fini?! . . .“

Es to finaju. „Mi,“ es nodomaju, „tas war buht ari
kahds knaš! . . .“

Wina apprezejās ar kahdu weefnizas turetaju, kurfch
jau pirmajā gadā isputeja.

Wina bij grazioša kā gazele. Sĥhds un samts nepa-
wairoja winas škaištumu . . . kaila wina, katrā sĥnā, bij
wehl škaištaka.

Weefnizas turetajs isputeja. Es fatiku wina us eelas ar
behrnu.

Wina pawehrās manī, itkā gribedama fazit: „Un tomehr
mana dšihwe wehl ir preeškā. Waj tu to fini? . . .“

Es to finaju.

Kahds no maneem pašnam pašlima ar tifu. Winaš bija
jauns un bagats un us efera krašta winam peedereja wafarniza.

Kad es reis aigahju pee wina, tad redseju, kā kahda
dama, gaischeem sĥda mateem, gatawoja winam mihtstus
apleekamos. Winai wahrigās rofas šaplaišaja no aukstā
uhdens. Wina paluh̄tojās us mant, itkā gribedama fazit:
„Ta ir dšihwe! . . . Es wina mihtu . . . Luht, ta ir
dšihwe!“

Kad winaš iswefekojās, winaš wina atdewa kahdam
žitam jaunam un bagatam žilwekam . . . Winaš gluschi
weentahrschi aigahja no winas, gluschi weentahrschi . . .

Tas notika wafarā. Bet wehšak, rudenī, wina no jauna
šagrah̄ba kaisliba.

Winaš aistrakstija winai: „Atnahz pee manis!“

Wina glah̄stija wina, glaudās klah̄t winam ar šawu
gazeles kermenī . . .

Kahdā wafarā es redseju, kā wina eekahpa ar wina
gresnā pajuhgā. Es palozijōs:

Wina paškatijās us mani: „Mana dšihwe tagad aiš
dšihwes! . . . Waj tu to fini?! . . .“

Es finaju to.

Kahdreis es eegahju pee labatā galwas pilšehtas bahrsd-
dšina.

Wišs wehl tāpat smarschoja pehz odefolonas, šwaigas,
išmašgatas wefas un maigajem zigaru duhmeem . . .

Pee kafes sehdeja meitene kastaubrūneem, wilnaineem
mateem.

Wina pawehrās manī ar jaunības gawiku pilnu škatu:
„Kas tu ari nebuhtu garamgah̄jej, es teiškū tew, mana
dšihwe ir preeškā!“

„Waj tu to fini?!“

Es to finaju. „Mi,“ es nodomaju, „gan ari tewi
kahds grafs padaris neprah̄tigu . . . war buht ari, ka tas
buhs knaš! . . .“

2. Lih̄dšās.

. . . Beidsot es demu šawu goda wahrdu, ka ne-
eesechū . . .

Tad tu pašlaušji manam luh̄gumam un durwis, kas
šaweenoja muhtu abu istabas, atšah̄ji neaišflehtas.

Uš eelas baltoja apšalusē tena un debešs klawšjās
wehtras balši.

Es guleju un klawšjos, guleju un raudaju.

Brih̄di pa brih̄dim tu eekahsejees, katrā sĥnā tas bija
zehlees no nepatĥkamā kalnu gaisa.

Dešgala škumjšch es ušnehtu šchis škanas, tawa turwuma
weenigo sĥmi.

Wehtras balšs škaneja klawšjos, škaneja kalnos . . .

Retumis tu eekahsejees.

Es guleju un klawšjos. Guleju un raudaju . . .

Lehni wilkās naktis . . .

No rihta tu jautaji:

„Kapeh̄z juhs neenah̄kat?“

„Bet, ja es buhtu eedrošĥinajees . . . juhs mani buhtu
nolamajuschī, ištĥinuschī . . .“

„Kas tad par to! Šuhtu juhtas tomehr buhtu
ištah̄bijuschās štirakās par doto goda wahrdu.“

3. Mušika.

Meitene sehdeja pee klaweerem un špehleja eesludetos
gabalus.

Wina bija diwpašmit gabus weza un winai bija
škaištās, mihtligas azis.

Winaš štaigaja pa istabu lehni uš preešchū un atpašak.
Peepešchi winaš apštah̄jās un šah̄ta ušklawštees diš-
wainās škanas.

Diwas — trihs notis, kā apburtas, atkah̄rtojās wai-
rakas reišas un meitene ar brih̄niškū weikšmi ištĥla wišu,
kas winās šlehpās.

Wahrdu šakot, behrns nejaušchi bija kluwis par leelu žilweku.

„Ko tu špehlē?“ winaš jautaja.

„Un tad? Kapeh̄z tu tā jautā? — Tās ir manas
„Albertiškās etides“ — Bertini Nr. 18. Kad es winas
špehleju, tad, neštinu kapeh̄z, es katreiš domaju par tewi.“

„Kapeh̄z?“

„Nu tā . . . Neštinu kapeh̄z . . .“

Wahrdu šakot, behrns nejaušchi bija kluwis par pee-
augušchū šeweeti.

Winaš atkal no jauna šah̄ta lehni štaigat pa istabu no
weenas pušes uš otru.

Mašā meitene špehleja joprojam etides, — Bertini
Nr. 19, Bertini Nr. 20, 21, 22 . . .

Bet dwehšeles winās wairš nebija.

*) Šchis štizēs nemtas iš wina krah̄juma: „Dšihwes pašakas“.
Tulf.

Apfkats.

Walšis domes darbiba.*)

Tablat 16. dezembra walšisdomes sehde turpinajās peepraxjuma apspreešana par šandarmērijas palkawneeka **Karpowa nogalināšanu** Astrachanas eelā Peterburgā, revoluzionara un speega Petrowa ihretā dšihwoflk.

E f e i d s e (f. d.) faka, ka eefneedot peepraxjumu fozialdemokratu frahija domaja, ka ta atbildes no waldibas nedabūs, bet ka waldiba apjuks un stahstis tikai daschadus neekus. Frahija naw maldijuses. Waldibas atbilde ir pilna melu. Waldiba sīno, ka Karpows nogalinats dšihwoflk, kuru no ihrejis kahds nepasihstams zilwets, kuresch neilgi pirms tam peedahwajis sawus pakalpojumuš flepenpolizijai. Bet schis nepasihstamais zilwets jau sen bij labi pasihstams flepenpolizisteem. Schis zilwets bij maksimalists, wīnu nodewa teesai, aissuhstija us katorgu un atswabinaja us administrazijas pawehli. Us scha zilweta darbibu aishahdija jau sen pirms 9. dezembra tee revoluzionari, ar kureem tam bija darishana. No Wakaja sīnojumeem redsams, ka promokatori sīnami wīseem flepenpolizisteem un pat promokuraturas eerehdneem. Tatschu waldibas pasīnojumā tahds pasihstams promokators nosauktis par zilwetu, kuresch nupat tikai peesolijis sawus pakalpojumuš. (Applauš pa kreisi.) Salihdsīnot tagadejo leetu ar Degajewa leetu, war pilnigi domat, ka Karpows nehmis ruhpihu dalibu pee sagatawofchanās us terora aktu, pehz kura isdarishanas Wostresensktis buhtu warejis braukt pee revoluzionareem un aishahdit, ka wīnsch sawu wainu nolihdsīnājis. Schini gadījumā bijis nodomats, waj nu isdarit terora aktu, pee kura tumu dalibu nehmis Karpows, waj ari eerihkot sprahgstofchu weelu laboratoriju, tadeht, peepraxjums japeenem un jaaisrahda walšis eedshwotajeem, ka lihds schim apfardshibas nodata pate nepeedalijās pee humbu pagatawofchanas, bet uhdewa to isdarit ziteem, tagad turpretim pat apfardshibas nodatu preekschneeki peedalas pee schi darba. Negribot rodas jautajums, waj nefahs pagatawot dinamitu ari tee, no kureem atlarigs Karpows. Kas negrib iswairitees no schi jautajuma issehkirshanas, tam japeenem peepraxjums. (Applauš pa kreisi.)

G u t f k o w s: Balesku pee saweem agrakeem eeskateem schai leetā. Tagad pehz trim sehdem jaatshst, ka peepraxjuma eefneedseji naw sneeguschī nekahdus peerahdijumuš. Mikufowa isteizeens: „mehs neka nesīnam“ wehl arweenu atskan wīfās runās. Mums isstahstija wīfu pa dakai tizamu, pa dakai netizamu promokazijas wehsturi. Domes lozeklis Roditschews pahrtulfoja gandrihs wahrdu pa wahrdam Burzewa rakstu par Petrowu, bet wīnsch, laikam ne ar nodomu, islaida tikai weenu teikumu: „Nowembrī Petrows aishbrauzā atpafat us Peterburgu, lai atreehtos; pahrejais sīnams.“ Tā tad Burzewš, — autoritate, kuzam Mikufows tiz wairak nekā ministru padomes preekschsehdetajam, — atshst, ka Petrows bijis newis flepenpolizijas agents,

kuresch suhtits tā isluhts waj promokators revoluzionaru lehgeri, bet gan revoluzionaru agents, kuresch suhtits apfardshibas lehgeri, lai isfinatu profesionelus noslehpyumuš un lai tumotos teem, kureem revoluzijas interesēs wehrtis tumotees. Burzewš pahrlēezinats, ka Petrows schini gadījumā bijis revoluzionaru teefas spreeduma ispiditajs. Mehš labprahst tizam referenta wahrdeem, ka revoluzionaro partiju preekschstahwoji nahf pee flepenpolizijas ar saweem preekschlikumeem, jo revoluzionaru moraliskā grimshana aishgahjuse jau par tablu. Revoluzijas idealu un waroku laikmets, par kuru esam dširdejuschi, jau sen aishgahjis pagahtnē un pahrwehrtēes par laupitaju un hutiganu laikmetu. Pa politisko ekspropriaziju seedu laiku Kautasija it labi sīnaja, ka notikuse kahda leelaka ekspropriazija, jo Eiflīsas labakā restorazija notika ahrfahrejeji zinīsta usdshwe. (Sahlē kustiba. Applauš pa labi.) Sapamu kara laikā eerehdai dabuja sīnat, ka tai paschā ahrsemju braunīnu

Palkawneeks Karpows un Petrows.

fabrikā, kur wīni pastellejuschi eerotschus, ari revoluzionari darijuschi to paschu, bet nehmuschi sliktu prezi, jo par to dabujuschī rabatu. Zuhš maldatees, ja domajat, ka mehš neredsam truhkumuš waldibas politiskā zihnā, ja domajat, ka, pehz muhsu pahrlēezibas apfardshibas darbos isleeto tikai tihrus lihdsēktus. Mehš tizam ministru padomes preekschsehdetaja wahrdeem, ka wīnsch zihnas pret promokatorisku darbibu; bet mehš wīnam netizetu, ja wīnsch teiktu, ka wīnsch scho darbibu isklaudis un ka tee praktikā wairš nenahf preekschā. Mums japalihds waldibai, zetot gaismā notikumuš, kuri lihdsīgi tam, us kuru aishahdija fozialdemokrati peepraxjumā par Horofski. Ja zelfat gaismā ihstas promokatoriskas partijas, tad mehš eefim jums lihds, bet tikai lihds sīnamai stazijai. Ja gribat isnihzinat nehtrus zihnas lihdsēktus, tad jums palihdsēfim, bet ja gribat atbrunot walši un waldibu zihnā ar revoluziju, tad mums naw weeni zeki. (Applauš zentrā un pa labi.) Sau Bismarks teiza, ka flepenpolizija ar dshentilmeneem ween newar istikt. Pateescham, bes spezifisteem pahnehmeeneem, bes spijoneschanas un bes uspirkteem nodewejeem newar istikt.

*) Stat. „Mahjas Weefa“ 51. num.

Ari tautas brijwibas partija nelaimigā Herzensteina nogalināšanas prahwā newareja istikt bes netihreem pamehneem zihnā ar kreemu tautas faweenibu, — winai nahjās ismantot daschadus isluhtus un Asewam lihdsigus nodewejus no ņhi lehgera. (Applausi pa kreift.) Peeprafijumu komiņijā ņahka runat, ka peeprafijumu wajaga atņiht par negodigu. (Troksnis pa kreift.)

Preekņch ņehdetajs: Luhdsu par to nerunat, jo neweenam to neefmu atklahwis.

Gutņkows: Peeprafijuma eefneegņhanu waretu noņaukt par weeglpahrtigu rihzibu, bet aistahwet ņho peeprafijumu tagadejeem pamateem noņihmē — modinat aishomas pret ņawu godigumu. (Applausi zentra un pa labi.)

Ari referents grafs **Bobrinskis II.**, kā artilerists, pretojas knasa **Scherwaschidse** ekspertisei par to, kā eksploņija zehlusēs. Ne **Petrows** bija nelaimigā **Karpowa** lihdsdalibneeks, bet nelaimigs ir pats knass **Scherwaschidse**, kurfch tā war domat. Teefiba eefneegt peeprafijumus ir ņwariga un ar to jaapeetas ņaudņigi un usmanigi. Weens weenigs dibinatš peeprafijums ir preekņch ņemes wairat wehrtš, neņā 10 tahdi, kahds ņchis. (Labe applaudē.)

Balsojot ar 151 balņ pret 88 peeprafijumu atraida. Pehz pahtrautuma wada atkal knass **Wolkonskis**. **Wispirms** apņitprina walņis domneeka **Wischnewņka** eewehleņhanu. Peenem kahdu ņhku projektu un tad apņpreekņ jautajumu par 2. janwari 1906. gadā isdotā likuma par daschu walņis ruhpneezibas nodokka noteikumumu pahrgroņņhanu.

Rutlers aistrahda, ka ar ņho likumu ņipri paugņtinats ruhpneezibas nodokkis un eewesta neweenada nodokka isdalņhana. Geteiž likumu pagarinat tikai us weenu gadu, atņwabinot no nodokka tos weikala kalpotajus, kuzi nepelna wairat par 1000 rbf.

Derche pretojās **Rutlera** pahrlabojumeem; tos atraida un projektu peenem nepahrgroņtu. Tahlat apņpreekņ 2. laņjumā projektu par eepreekņņejā apzeetinajumā pawaditā laika atreņhināņhanu ņoda laika.

ņņernofwits grib, lai eereņhina ari to laiku, kuru apwainotais pawadijis apzeetinajumā polizijai pirmās ņinas eewahzot. Winam pretojas teefu ministrijas 1. departamenta direktors, un tad projektu peenem nepahrgroņtu. Bes debatem peenem wehl 8 ņhkus projektus un ņehdi pahtrauz plņņt. 6 lihds $\frac{1}{2}$ 9 wakarā.

ņehde atkal ņahkas pulņņten 8 un 55 min. **ņchidlowņka** wadibā. Apņpreekņ kara ministrijas preekņchlikumu, atwehlet kara ņpeņka reformas wajadņibam 1910. g. 10,748,531 rbf., 1911. g. 851,057 rbf. un 1912. g. 851,057 rbf. Pehz **Gutschowa**, kara ministra palihga **Pokwanowa** un **Wabjanska** runam likumprojektu atņiht par ņteidsamu un peenem diwos laņjumos. Pehz tam bes debatem atwehl 75,533 rbf. Ioschmeteju komandu wajadņibam 1910. gadā. Tahpat bes debatem peenem walņis padomes isdaritos pahrgroņņijumus likumprojektā par kara klausam **Amuras** un **Peejuhreas** apgabalos.

Atklahā ņehde peenem gandrihs bes debatem 6 projektus. Padomes pahrgroņito projektu par nodokkeem no twaita

katleem peenem padomes redakcijā. Weidsot peenem likumprojektu par tautņkolotaju agrakā deenesta laika eefņaitņhanu penņjas gados, lai ari tee tanī laikā naw bijuņchi penņju kaņes beedri.

ņehdi ņlehdsa plņņt. $\frac{1}{2}$ 11.

ņehdi 18. dezebri atklahj plņņt. 11 un 21 min. knass **Wolkonskis**. Pasimo eenahluņchās leetas, ņtarp zitu 38 domneeku parakņtits peeprafijums eefņchleetu ministrim par **Odeņas** pilņehtas preekņņneeka **Tolmatņhewa** nelikumigu rihzibu pa pilņehtas un walņis domes wehleņhanu laiku 1909. gadā.

Peeteikts terminņch, kuru aistahw kā pirmais parakņtitajš **Nikofkis**, aistrahdidams us jautajuma ņwarigumu ņewiņņhi tai ņinā, ka **Odeņā** drihs atkal notiks walņis domneeka wehleņhana. Tahpež wajag issinat, waj waldbiba grib ņegt ar ņawu autoritati **Tolmatņhewa** rihzibu, waj ne. Tas wajadņigs wehl ari tahpež, ka **Tolmatņhews**, kā runā, mehdsot rakņturot ņawu rihzibu ņchahdi: „Kur es eefchu, tur ņahle neaugš“. Runatajs wehlas, lai peeprafijumu nodod komiņijai un lai noņaka tam mehneņcha laiku, ņahkot no ņeemņwehtku brijwdeenu beigam.

Preekņteris Weranņkis no weetas: „Aisņauzat ņchihdus, tad aisees ari **Tolmatņhews**.“

Preekņch ņehdetajs luhds **Weranņkinu**, atturetes no peefihmem. **Balsojot** **Nikofka** preekņchlikumu peenem.

Tahlat peenem likumprojektus: otrā laņjumā par gubernatoru un gubernu walņchu kanzleju lihdsņeku paleelinaņhanu 50 gubernās, kas teef pahrwalditas wispahrejā kahribā, un otrā laņjumā, pagarinat terminu 1908. g. 1. junija likumam par juhreas kugu zaurlaiņhanu bes poņņhtinas.

Pee pehdeja likumprojekta **Unreps** greeņch domes wehribu us to, ka ņchis likumprojekts, kas bes ņchabam ir neatleekams, eefneegts no tirdņneezibas ministrijas tikai 16. dezebri, un luhds isteikt wehleņhanos, kaut ņchahdus likumprojektus waldbiba eefneegtu pee laika. (Zentrs plauņņņhina.) **Unrepa** preekņchlikumu peenem. Bes debatem peenem trihs masal ņwarigus likumprojektus.

Sasonows referē par rezoluziju pee domneeku eefneegtā preekņchlikuma, pahrgroņit likumu par apteeku atwehņhanu, lai isnihzinatu apteeku monopolu un paseminatu apteeku takņ.

Galwenais ahrņtneezibas inspektors **Maknowņkis** isskaidro, ka medizinalpadomē jau weids isņtrahdat atteezigu likumprojektu. **ņchis** likumprojekts peemehrots domes komiņijas issazitām pamata domam un apteeku atwehņhanā ņabeedriņkām eestahdem dod leelakas preekņchrozibas neņā priwatām perņonam. **Balsojot** peenem komiņijas rezoluziju.

Beņajews II. referē par rezoluziju pee likumprojekta par linu tirdņneezibas zentralagenturas eerihņoņhanas weizinaņhanu no waldbibas puņes, ņaņauzot turpmatas linopju ņaeimas ar tahdu pat darbibas programu, kahdu tirdņneezibas ministrija isņtrahdaja pirmajai ņaeimai.

Ministra beedrs Milers isskaidro, ka ministrija jau isņtrahdā atteezigu likumprojektu, kas tiks eefneegts ministru padomei un pež tam likumdoņhanas eestahdem.

T i m o ſ c h k i n s pabalsta preeſchlitumu un leet preeſchâ eewest rezoluzijâ pahrlobojumu.

J e g o r o w s domâ, ka linu tirgotaju ſapulzes newar weizinat linu ruhpreezibas un tirdsneezibas nofahrtoſchanu. Balſojot komiſijas rezoluziju peenam, atmetot Timoſchkina pahrlobojumu.

L e r c h e referè par preeſchlitumu, pahrgroft daſchus noteikumus eenahſtumu un kapitalu apdroſchinatſhanâ zaur walſis krahtſafem, to domes ſinantschu komiſija atſihſt par wehlamu.

Krahtſafu pabrwaldneeks **J e n u** iſſkaidro, ka ſinantschu ministrija uſnemas iſſtrahdat atteezigu litumprojektu. Balſojot komiſijas rezoluziju peenam.

G r a ſ ſ B e n i g ſ e n s referè par komiſijas pabalſtitu preeſchlitumu, atſwabinat profuraturas eerehdnus no ſawu ſlehdſeenu doſchanas ziwilleetâs, kas teet zaurluhtotas meer- teefâs un wiſpahreijâs teefu eestahdês. Pee tam komiſija paplaſchinajuſe preeſchlitumu, iſteikdama mehlefchanos, atſwabinat profuraturas eerehdnus no ſlehdſeenu doſchanas ari ſemſtwu preeſchneeku aprinķu ſapulzês.

Teefleetu ministrijas pirmâ departamenta direktors **W e r e w ſ k i n s** iſſkaidro, ka ministrija jau ſtabjuſês pee atteeziga litumprojekta iſſtrahdoſchanas un drihſâ laikâ zer to eefneegt litumdoſchanas eestahdem.

Bulſten 12 un 45 min. paſludina ſtarpbrihdi.

Bulſten 1 un 55 min. ſehde ſahſas no jauna.

S t o r o p a d ſ k i s referè par 32 walſis domes lozektu inziatiwes preeſchlitumu, lai Ciropas Kreewijâ tittu eewesta obligatoriska batu poteſchana preeſch behrneem; iſdewumi teef litti uſ krona rehſina. Komiſija, kura luhto zauri preeſchlitumus, praſa, lai ſcho preeſchlitumu neatſihſtu par wajadſigu: krona kaſei tas iſmaksatu ap 6 miljoni rubku gadâ un no otras puſes nemot — pee Kreewijas eedſih- wotaju leelum leelâs datas nomanama dſina litt behrnam bakas eepotet. Tikai weztizibneeki iſturotees pret batu po- teſchanu negatiwi. Nahwes gadijumu ſkails no batu ſli- mibas eſot Kreewijâ douds leelats, nekâ ahrſemju walſis, kuras paſtahw obligatoriska batu poteſchana.

Galwenais ahrſneezibas inſpektors **W a t i n o w ſ k i s** paſino eefſchleetu ministra uſdewumâ walſis domei, ka drihſatâ laikâ tihſhot eefneegts litumprojekts par batu po- teſchanu, kureſch ſaejotees ar pilſehtu, ſemſtwu un medizinas ſakultatu eefſtateem.

S e r m o l a j e w s, buhdams weztizibneeks, ſafa, ka wez- tizibneeki potejot bakas. Weztizibneetu kongreſs Maſkawâ paſkaidrojis, ka batu poteſchana neeſot grehſs. Pee nobal- ſoſchanas atſihſt preeſchlitumu obligatoriskas batu pote- ſchanas leetâ par nepeenemamu.

Teef nolafſtas tekoſchas leetas, kuru widû ir ari ſozial- demokratu un darba grupas aſſrahbijums par peepraſijumu teefleetu ministrim deht nelikumigas rihtibas „Saunkreewijas republikas“ leetâ; rihtojuſchees tã wezatais Nowotſcherkaſtas teefu palatas preeſchfehdetajs un iſmeklefchanas teefneſſs ſiſchins. — Peepraſijumu nodod komiſijai.

Preeſchfehdetajs luhts publiku un walſis domes lozektus noſklaufſtees ſahjâs ſtahwot Wina Keiſariſkâs Majeſtates Runga un Keiſara pawehli. Wiſi pazetas. Preeſchfeh- detajs laſa:

Wina Keiſariſkâs Majeſtates Ukaſs waldoſcham ſenatam.

„Uſ walſis pamata litumu 99. panta pamata Mehſ pawehlam pahtraukt walſis domes darbuz 20. dezembrî, pee kam Mehſ noteizam darbu uſſahſ- ſchanu no jauna uſ 1910. gada 20. janwari. Wal- doſchais ſenats nekawefeſes dot wajadſigos rihtojumus ſchâs pawehles iſpildihſchanai.“

Uſ originala Wina Keiſariſkai Majeſtatei Rungam un Keiſaram labpatizis paſchrozigi parafſtit: **N i k o l a j s.**

Preeſchfehdetajs uſſauz augſtas laimes Wina Keiſariſkai Majeſtatei. Utſtan ſtati „urra“ ſauzeeni.

Bulſten 2 un 30 min. preeſchfehdetajs paſino, ka ſehde ſlehgta. Nahſoſchâ ſehde buhs **20. janwari 1910. gadâ.**

Kâ pahreet no pareiſtizibas zitâ kriſtigâ tijibâ?

Kurſemes gubernas awiſchu 88. numurâ no 7. now. ſch. g. nodruſats ſchahds Kurſemes gubernatora ſludinajums: Pehz Wiſaugſtatâ ukafa no 17. aprila 1905. gada iſ- nahſchanas, kureſch pareiſtizigeem dahwaja teefſbu pehz paſchu uſſtateem pahreet wiſâs kriſtigâs tijigâs un ſektês, eefſch- leetu ministrija, iſpildot Wiſaugſtati ka paſcha gada 25. juniâ apſtiprinato ministru komitejas lehmumu, uſſtah- dijufe ſekofcho ſahrtibu, kuru jaewehro, peenemot pareiſ- tizigos zitâs tijibâs:

1) Perſonas, kuras wehlas pahreet no pareiſtizibas kahdâ zitâ kriſtigâ tijibâ, eefneeds par to ſinajumu waj nu teefſchi weetejam gubernatoram, waj zaur aprinķa adminiſtratiwo — polizijas eestahdi (iſprawniku, aprinķa preeſchneeku). Pehdejâ gadijumâ aprinķa polizija beſ kawefchanâs eefneedi ſinajumu gubernatoram un reiſâ ar to paſino, ka atkritejs wehlas peeweenotees zitai tijibai, atteezīgâs pareiſtizīgâs draudſes preeſterim.

2) Tuhlin pehz ſinajuma ſanemſchanas weenalga, waj tas nodots gubernatoram teefſchi, waj zaur aprinķa poliziju, wiſch beſ kawefchanâs par to ſinaj pareiſtizīgâs jeparſijas preeſchneezibai un pehz tam, ne wehlat kâ mehneſcha laikâ pehz ſinajuma ſanemſchanas, noſuhta to weetejas zitâs tijibas garīgâs preeſchneezibas eefſtatam.

3) Par notikuſcho pareiſtizīgâ peeweenofchanu zitai tijibai ſchis tijibas garīgâ preeſchneeziba paſino gubernatoram, kureſch tad par to pawehſta atteezīgai pareiſtizigo garīgai preeſchneezibai.

Pehz eefſchleetu ministrijâ dabutam ſinam daudſas eestahdes un amata perſonas, kuraſam litums uſliziſs pilſo- niſto dokumentu weſchano un paſu iſdoſchano atſihmè pareiſ- tizigo paſês waj zitos wina dokumentos, ka tee pahrgah- juſchi zitâ tijibâ, dibinotees weenigi uſ intrefeto perſonu eefneegteem paſinajumeem un apleezibam, kuras iſrakſtijuſchi weztizigo ſabeedribu un draudſchu, waj ari no pareiſtizibas waj ewangelija luterâ draudſes atkrituſcho ſektu mahzitaji un garigee preeſchſtahwi.

Tadeht nemot par pamatu eefſchleetu ministra ſirkularu no 9. oktobra ſch. g. Nr. 7516, daru ſinamu deht attee- zigas iſpildihſchanas wiſam Kurſemes gubernas eestahdem un amata perſonam, kuraſam no lituma uſdots weſt pilſonifſtos dokumentos un iſdot paſês, ka no pareiſtizibas weztizib- neekos waj ſektês pahrgahjuſcho perſonu dokumentos war par tabdu pahreeſchano atſihmet ne zitadi, kâ dibinotees uſ atteezīgâs eestahdes apleezibu par to, ka atkriteji eewehro- juſchi augſchâ ſem punkteem 2—3 aprahditos noteikumus.

Leetas par pareiſtizigo tijibas mainu regiſtreſchano beſ kahdâ iſnehmuma, neraugotees uſ to, kahdâ tijibâ waj mahzijâ tee ari nepahreetu, ſaweenotas Kurſemes gubernas walde.

Selgawâ, 31. oktobrî 1909. g. Nr. 5918.

Gubernators **K a a ſ e w s.**

Wiſpahreja laukſaimneezibas ſapulze.

Rigas Laukſaimneezibas Zentrâlbeedribas walde ſaneh- muſe no atteezīgâm eestahdem atkauju preeſch wiſpahrejas laukſaimneeku ſapulzes ſakauſchanas uſ 18. un 19. febr. 1910. g. Rigas Laukſ. Zentrâl. Semſopibas ſekſija ir uſſtahdijuſe preeſch pahrunaſchanas minetâ ſapulzè ſekofchus jautajumus:

1) Par semkopības pazēfšanu un winaš tuwateem mehrteem.

2) Par agronomiškās palihdības organizāciju (laukf. štāu birojs, instruktori, zekofošči lektori, fkrejošču lapīnu isdošana daščos spezielos jautajumos u. t. t.).

3) Par lauffaimneezības iģlihtības wajadību un isplatiščanu.

4) Lehta meliorācijas kredita jautajums lauffaimneezības wajadībam.

5) Paraugu faimneezību nodibinaščanu.

6) Par ismeģginajumu lauku eerihkoščanu.

7) Semkopības maščinu un rihtu ismeģginaščana un demonstrēščana.

8) Lintopības jautajums.

9) Lauffaimneezības ehčas.

10) Strahdneefu jautajums.

11) Kustama un nefustama inventara apdroščinaščana.

Referati eefuhtami Rigas Lauk. Semkopib. feģzijai ne wehlaš, tā lihds 1. febr. 1910. g.

No Maunas. „Df. W.“ raksta: Pehdejā laikā raueneešči spēbrušči fabeedrištā dšihwē labu foli uš preešču. Semkopības beedriba ješ štaltu beedribas namu par apmehram 35,000 rubk, kas nahtamā gadā nahts gataws. Drihsumā grib atklat konsumweitalu un kopmoderneezību. Konvents idewa pee basnizas 8 buhwplatiščus uš muhšča renti. Tos fanehma daščadi amatneeki, kuri jau peemed materialu nahtamā gadā zelamām mahjam. Dširdams, ka dašči kungi nodomajušči uš weena no faneemteem semeģ gabaleem jelt modernas twaika dširnawas ar dehtu saģgetawu, ščindetu taištawu un wehl žitām eetaifem. Tas nahtu wišai apkahrtnei par labu. — Maršneņu pagasta škola šwineja 20. deģembri fawus 50 gadu pastahweščanas šwehtus. — Draudšes konvents jau noihreģis telpas, kurās atwehrt krona pastu Maunā.

— Uģunsgreģšs ar žilweku upureem. Raksti uš 16. deģembri kadhās mahjās isžehlas uģunsgreģšs, pee tam nodeģuščas lihds pamatam wišas ehčas. Saģbruhtot kadhāi muhra welwei, noštās 2 feeweetes un treščā naħwigi eewainota.

Jelgawas-Ģburgas Ģģneezības fabeedriba jau tik taħlu nodibinajušs, ka ešot eefneegti statuti apstiprinaščana. Šchinis deenas notureta Jelgawā fapulze, kurā peedaljees ari kugu fabrikas ihpaščneeks Ģltermanis is Rigas un apsoljees fabeedribā eestahtees tā lihdsdalibneeks ar prahwatu sumu. Rā dšird, tad fabeedribā eestahšchotees ari Meščotnes muiščas ihpaščneeks knasš Kiewens, kuršč wišai interesejas par twaitonu fatiškmes paplaščinaščanu pa Keelupi no Jelgawas lihds pat Bauškai. Tā tad no wiša redšams, ka jaunajam pasahumam ronās aišween droščasti un štiprasti pamati, un tam war pareģot feģnigu naħtoni.

Jaunais Rigas teatris. Raina dramatiškā beħnu pasaka „Selta sirģs“ otros šwehtkos 27. deģ. pee pahrpildita nama (deenas israhde) eeguwa nedalitu publikas peekriščanu. It fewisčki pašči „masee“ peģ israhdes beģam fariħtoja dšihwas owazijas, tā ka ari peģ tam, kad bija jau aišwiltis preeščā dšelsu preeščkars, Antiašč (Teodors Amtmans) un prinģefe (Ģliģa Ģriģa) wehl nekaitamas reišas tifa issaukti. Ģugas šščets nemts peģ pasihstamās pasakas par tehwu un trim deħleem, diweem gudreem un weenu mulki. Ģaronis paleef mulkais, kuršč jau nepawišam naw mulkis, tikaš bes wiltus, pateeģģs un no ārds weenteefģģs. Ari šchoreiš mulka deħlam iģdodas tikt štaigajā štila kalnā un usmodinat prinģeš,

kameħr gudree pee kalna kahjam dabū galu. Ģutors eefleħģģis fawā darbā dšikas idejas, kurās naw eefpeģjams islobit ar wina darba weenreiš redšēščanu. Ģri atteģzotees uš tīpeem diwešč pretim wišaur šženišti latwiškais u b a d š i n š č (h a l t a i s t e h w s), kadhū to ešam radušči redset dšihwē un kadhš tehloģās muħfu tautas pasafās; m e l n ā m a h t e (n a h w e) un s e l t a s i r ģ s, kas fe-wiščki špilģts tautas fantastģā. Ģr pareģšams, ka Ģuga peedšihwos daudšus pilnus namus.

Atteģzotees uš israhdi buħtu weħleģams, lai techniškais inģeneģjums tiktu wehl wairak isželts. Ģeemehram štats pee kalna kahjam waretu buht redšamats, tāpat weģia maħtei lihds ar winaš beħrneem wajadsetu labāi eemanitees darinat pakaf weģia gauduščanu. —ea—

No Peterburgas štāo, ka otrā seemas šwehtku deenā, fešdeem, 26. deģembri, pulkst. 12 deenā, ar šibins aħtrumu isplatiģās galwas pilšeštā weħšs, ka Peterburgas kara apģabala wirškomandeera leelknaša Ģikolaja Ģikolajewištča pili, Štāģanškas eelā, notģģis šprahģseens un isžehlees uģunsgreģšs. Štrahdģģās, ka deģ wiša mišģģā iščetrštahwu piis, kurās apakšēģajis štahws bija tģģis leetots tā eebrauzams ščħuhnis leelknaša ekipaščam un automobiteem, tā ari b e n z i n a uģlabasčanai. Uģunsgreģšs isžehlees žaur diwu apfalpotaju, Ģitowa un Ģedorowa, ne- ušmanitbu: wini ar kadhū pilditu benzina trautu peģģajušči par tuwu deģoščai krahģnģ, uģuns bija pahrlēħufe uš benzinu, tas aišdedšees un nu n o t i z i s š p r a h d s e e n s, no kura abi apfalpotaji uš weetas dabujušči galu. No šprahģseena isžehlees ari uģunsgreģšs. Ģeemas isplatiģuščās ar taħdu aħtrumu pa piis špahrneem jeģ fahģ- buħwem, ka apfalpotajeem nahģeš meklet glaħģinu, žetot aħrā pa loģeem, waj ari no augsčas štahweem laišchotees semē Ģar Ģumta uhdens truhģam. Biģ Ģabihģtas par jaunu šprahģseenu, jo apakšēģā štahwā glaģajās leelaks daudšums benzina, kuršč katru ozumirģli wareja tikt no uģuns ķerts. Pehģ leelām publem beidsot iģdewās leefmas tik taħl apwaldit un applahpet, ka dšehģeģi wareja štahtees pee dahģģo leetu glaħģščanas. Domeħr bufetes ištaba bija no leefmam jau pilnģģi ispoģlita, pee tam bija Ģaģģis boģā ari leels daudšums šudraba trautu, šwarā w a i r a k n e k ā t r i h s d e f m i t p u d u, tapat porželana, fajansa un žiti dahģģi trauki, leels krahģjums eerotšču, no kureem leela dafa bija isrotata brilģanteem un žiteem dahģģakmeģeem. Šadeģšis un isniģģinats ari leels daudšums selta leetu; tapat fadegušči abi leelknaša automobili un wišas wina ekipaščas. Ģišpāģri selta un šudraba un žitas mantas šaudģjums reģģina uš 750,000 rubk. Pa dšehģščanas laiku eewainoti wairak žilweki. — Ģils lihds ar wišu mantibu bija apdroščinata beedribā „Roģģia“.

— 27. deģembri pilšehtas domes Ģleksandra šahģe šwiģnģi atklatģs treščais Ģreewģģas p š i č i a t r u k o n ģ r eģ s. Atklatģščanas runu tureģa akademiģis Bechterewš un apšweģģinaja ari iščēču aħģtu beedribas deģģatu profesoru Ģormaneku un Ģorawģģas preeščštahwģšs profesoru Ģeģeneģu un dakģteri Škopu. Publiģa ušmeģma apšweģģinajumu ar štateem applauģeem. Ģoni runaja par tematu „pščiatriģģa eģģertģse un pastahwoģģe iģtumi.“ Ģotģģa kongreģa preģidģģuma weħlēščanas. Par preeščšehģdetaju eewehģeģa Bechterewu, par wina beedri Ģščēģšchotu. Ģewehģeti ari Berensčģteins, Ģormaneks un Maģģimowš. Daudģas deģģatģģģas apšweģģinaja kongreģu. Šehģe beidsas ar Bechterewa runu par tematu „Ģreewģģas eedšihwotaju nerwu pščģģģģa weģelģba“. Pee kongreģa ir ari ištahģe.

Ģša. Ģahģšs 300 wiħru leels semneeku publis Serģeģewķas šahģščas tuwumā šakeħra 3 baščģģirus, kuri no kadhā spihķera bija noģaģušči daščadus preeščģmetuš.

Semneeki sagtus tit stipri peepetra, ka divi no teem jau tublita nomira, bet trescho ar wahjam dshwibas fihmem eeweetoja semstwas flimniza.

Ahrsemes.

Ba seemas swehtu un jaungada laiku, ka parasts, ari tagad, ahreja politika eestahjees slufums. Mas tas jauns notizis. **Greekija** Atenas isdeguse karaka pils. Uguns iszehlufes trescha stahwa un ahri isplatijufes tahfak. Waj schis uguns leefmas gada maina ari pateesi nebuhs wispahreju leefmu eepreefschwehtijums? Militarliga Greekija turpina rakstut tautas weetneeku namam, ministreem un karalim preefschrafsus. Zil ilgi tas lai ta eet? Rewoluzijas leefmas war weegli pahraemt wifu Greekiju un winas fefas war sneegtees tahfu pahri par Greekijas robescham. Kreeteeschi swehrejufchi uftizibu greeku karalim. Turki, saprotams, pret to isfaxis protestu, ta ka **Kreta** wahda pehz wehl arween stahw sem **Turzijas**. Bet waj tadeht jau buhs karfch — netizami. Turzija, jadoma, apmeerinasees ar papira protestu un peeprafis leelwalstim, lai tatschu reis galigi nokabrto Kretas jautajumu un Kretas atteezibas pret Turziju, bet leelwalstis atkal samutahrt parasta weida pafklaidros, ka wehl naw peenahzis ihstais laiks Kretas jautajuma galejai isfchirfchanai. Un ta tas ees tahfak. Wispahri ahreja politika tagad walda wilzinafchanas prinzipis. Naw tahdu droschu un isweizigu diplo-matu, kas bes kautrefchanas spehtu isfchirt diplomatiflos jautajumus ka sawa laika Aleksanders Leelais pahzirta Gordijas mesglu. Jaunturki Turzija arween wairat fahf spehlet isfchirofcho lomu. Jaunais leelwestris Hafi bejs bija ar meeru usnemees leelwestra amatu tikai tad, ja atzej kara spebka wirspawehlneeka — generalifkma amatu. Schefletam, finams, gauschi nepatika atfahytees no fcha amata. Us jaunturku usstahfchanos tas tomehr notika. Scheflets jaunaja turku kabinetā usnemas kara ministra amatu. **Abesinijas** negufs Meneliks tit flims, ka katur brijdi fagaida wina nahwi. Pehz Menelika nahwes Abesinija draud iszeltees nopeetni nemeeri. **Maroka** fpa-neefchi ar kabiteem wehl naw tikufchi gala. Sau fwaoja, ka noslehgts meers, bet te peepeschi glufchi negaidot marokani fahf atkal fpaneefcheem usbrukt un tos apfchaudit. Bijufchais frantschu ministru preefschneeks Alemanfo nodomajis drijumā apzejot Deenwidus = Ameriku un tur, peem. Brasilijas galwas pilsehta Rio de Schaneiro turet preefschlaflajumus par sozialifmu un ziteem tagadejas fabeedribas fwarigafeem jautajumeem. **Franzija** gaisa fugneeziba ar lidojamam mafchinam leeliffti atthiflas. Latams 7. janwari (25. dezembri) ar sawu lidojamo mafchinu fafneedsa pahri par 1000 metru (apm. 1 wersti) leelu augstumu, kahdu ar lidojamam mafchinam fafneegt wehl nesen tureja par neefpehjamu. Latams wairatahrt pazehlas gaisa un atkal laimigi nolaidas semē. Latams fchahda milfiga augstuma braukdams turejas gaisa pusotras stundas. Lidojamam mafchinam tagad peefchfir leelu nosihmi kara. Lihds fchim, kur domaja, ka lidojamam mafchinam newares tit augstu braukt, preefschrofu peefchfihra leelajeem milfu gaisa fugeem, kahdus Sepelins, Barfsefals, Gofs, u. z. buhwē Wahzija, tagad, kur ar lidojamam mafchinam fafneeds tit milfigus augstumus lidojamo mafchinu nosihme kara tihri neaprehfinama. — Rahds frantschu gaisa braujejs pehz pehdejeem Latama leelifsteem panahfumeem isfeizees, ka nahfotnes kara ar lidojamam mafchinam buhschot it weegli isnihzinat leelos smagos gaisa fugus. Ta tad isredse zilwezei jau us gaisa karu. Gaisa fugneeziba Franzijai tomehr ari bijufchi gauschi fahpigi faudejumi. Noftees no 30 metru (apm. 100 pehdu) leela augstuma kridams eewehro-

jamais gaisa braujejs Delagranschs. Samaitajufchees fphrni un lidojamais aparats krita ar breesmigo ahtrumu. Delagranschs hijis us weetas beigts. Melaimigo gaisa fugotaju apbedija ar leelifku godu. — **Anglija** tautas weetneeku wehleschanas zihnas wifai dshwbas. No winau isnahkuma atkaras waj tautas weetneeku nams waj lordu nams patures wirsroku.

Londona, 9. janwari (27. dez.). Anglija pagahjufcha nedeka noturetas ap 20,000 wehleschanu fapulzes.

Londona, 10. janwari (28. dezembri). Ministru sehde tehnikfch parastija dekretu par parlamenta atlafchanu un par jaunā fastahwa parlamenta eesauhfchanu us 15. (2.) februari.

Londona, 10. janw. (28. dez.). Neitera agenturati ftao no Tokio, ka kahda Seulas beedriba eefneegufe Korejas Keisaram un Japanas generalpreefidentam petiziju, lai Koreju peemeeno pee Japanas. Japanas laikrafsti rofigi apspreefch fcho petiziju. Tomehr warot wehrot, ka Japana fchimbrifscham nedomajot peeweenot Koreju. Sinams, peeweenofchanu war idarit ne wifai tahla nahfotne. Neitera agenturas korespondentam apgalwots, ka Japanas wal diba peeturotees wehl armeenu pee knasa Ito politikas. Tokijas awises isfatas daschadi, bet fabeedriba pa leelakai datai nepeefriht peeweenofchanas nodomam. — Japanu wal diba nodomajufe atwehrt Port-Artura brijwofstu. —

Londona, 8. janw. (25. dez.). No Nujorkas ftao, ka tur nolijufe tit stipra atkala, ka wifa pilsehta pahrlahha ar glumu ledus kahrtu. Et un braukt neefot gandriht nemas eefpehjamis: leelifka flidenuma deht tublit jakriht tit firgeem, ta zilwekeem. Slimnizās ween nogahdati 284 zilweki, kas kridami islausufchi waj ismefchajufchi few lozektus. Driht pehz atkalas nolihfchanas usnahzis ari stiprs fals, apgabaleem pawadits no leelifsteem sneega puteneem. Daudsi zilweku nosaluschi. Sewifchi Ischitagā un tureenes apfahrtne. Wajenteteaja ween sneega putenas dabujufchi galu 42 zilweki. Megaisa laika 25 swejneeku laiwam nahzees divi deenas un weenu nakti pawadit us klajas juhras. Weidsot tomehr wifsem swejneekeem isdewees laimigi isglahbtees, lai gan breesmigas motas bija iszeetufchi.

Roma, 1. janw. (19. dez.). Schesaletas meesta oftas tuwumā, nomira weetejais bagatais muifchas ihpafchneeks, wahrdā Dondonejs. Starp wina abeem dehleem iszehlas strihdus mantojuma deht. Wezakais dehls Diawijo, kurfch ir Stalijas strehlineeku pulka ofizeeris, pee tam ta eekarfas, ka fatwehra flinti un jaunako brahli Wiktorigo noschahwa. Pehz tam fahijeem par sawu nedarbu, noschahwa ari patš fewi.

Turina, 9. janw. (27. dez.). Turinas tirgotaji un ruhjneeki nosuhfija Wina Majestatei Kungam un Keisaram grefmu albumu par peemianu Wina Majestates braujeenam us Staliju. Albumā ir adrese, kura isteikta wehleschanas par abu naziju zeefchu weenoschanos. Sem adrefes peezi tuhftofchi parastu, to starp 24 fenatoru, 14 deputatu, 3 hijufcho ministru, Turinas mera, generatu, ofizeeru un Turinas augstato aprindu preefschfahwju.

Konstantinopole, 4. janw. (22. dez.). Jemenē, Arabija, turku kara spehls wairat fadurfmes fatahwa dum-pineetus. Ari pee Bagdadas turku kara spehls fatahwa nomadu ziltis, kas usbruka pilsehtai.

— 5. janw. (23. dez.). Wifa armija ofizeeri un faldati nolehma seedot sawu diwu mehneschu algu flotes usbuhwei. Anglija jau buhwē weenu drednotu un Genuā kreiferus.

Mujorkā, 4. janv. (22. dez.). Sagatamojas streiks pret tehraudu tresta fabēdribu. Ja tas notiks, tad streikots $1\frac{1}{2}$ miliona strādneetu.

Parīfē, 9. janv. (27. dez.). Pašībštamais frantschu gaisa lidotājs Latams Schalons kara nometnē wakar ar fawu lidmašīnu ušlaidās 1100 metru (1 wersti) augstū, tā ušstahdidams lidotajeem jaunu pafaulē rekordū augstuma stā. Wina lidojums pee tam ilga 40 minutes. Wehlat wīnšch wehl reis pazehlās un lidoja $1\frac{1}{2}$ stundas ilgi.

Muhsu bildes.

Pašneedsam tā gada mainā fengreeku eewehrojamo mahšklas darbu „Persefones jeb Proserpinas laupišānu“. Apafššemes deewš Hadesš fagrahbj un nolauņa fkaisto auglibas, raščas deewes, Demetras meitu. Tur apafššemes walstibā Persefone nu ilgojas pehž faules pagalamēem. Demetra, wīnas mahte iřamīfufe fapehšč puķu wainagūs, kas puščto tās galwu, eetehrpjas tumščās drahnās un eet meklet fawu suduščo mihluli. Weltīgi iřmeklejušes Demetra beidsot greeščas pee wīfu finataja Heliofa, kurešč tai pašahsta, ka Hadesš Persefoni laupijis ar tās tehwa, Dsewa, fīnu. Demetra par to tā faščut, ka atstahj deewu mihtrēs un nepařhtja klejo starp zilwekeem. Ais duřmam un fehram wīna fuhtija neauglibu un badu semes wirfū. Zilwek fahta iřmirt, deeweem wairs nebija kas upurus nestu un tos godinatu. Dsews nu fuhtija deewus pee Demetras, lai to apmeerinatu, bet ta negribeja agrati uř Oltimpu atgreetees un semes wirfū auglibu fuhtit, kamehr tai narw atdota wīnas meita. Diewam nekās zits neatlikās tā fuhtit Hermefu pee Hadesa pehž Persefones. Bet pirms Persefones atgreesčanās Hadesš Persefoni ar wiltu eedema ehř granatahbola ferdi un tā ka granatahbols bija laulības fimbols, tad Persefone nu bija fařtita pee Hadesa un newareja to pawifam atstahj, bet tai bija allasch un allasch atkal jaatgreesčas pee Hadesa. Dsews noteiza, ka diwi trefchdatas gada Persefone pawada semes wirfū un weenu trefchdatu apafššemes — tumřbas walstibā. Tahdejadi tad, kad Persefone weefojās semes wirfū, wīš sek, šato, seeb, bet kad Persefoni jaatgreesčas pee Hadesa, tad wīnas mahte ais firdřahpēm wairs nekauj nekam augt un seemas fega pahřklahj dabu. — Tā greeķi fkaistā teitā iřtehoja gada laiku muhschigo mainu.

Zeenijamo lařtaju eewehribai.

„Mahjas Weešis“ nahfořhā gadā, tā jau aisrahdits, iřnahšs paleelinatā weidā. Lihdiřchinejo $2\frac{1}{2}$ drufas lořchānu weatā iř nedetas turpmat buhs trihs drufas lořšnes. Paleelinaschana notika ihpařchi tapehž, lai wairat buhtu eespehjamš weizinat muhsu daiřliteraturu, kas tagadejam formatam pašahwot nebija eespehjamš. Nahfořhā gadā „Mahjas Weešis“ tā tad atkal peelops tā zittahrt „Mehneřchrařtis“ muhsu originalrařstneezību. Klahpēenahřuščās 26 drufas lořšnes wīfas weltiřim muhsu daiřrařstneezībā. Un muhsu tautas eewehrojamafee rařstneeki mums, tā zittahrt pee „Mehneřchrařta“, laipni folijufchees atkal nahřt talkā pee leelā muhsu daiřliteraturas attihřstibas wezinaschanas un iřkopřchanas darba. No weena otra, peem. Apfařšjas, Deglawā, řhis tas pa gabalim waj dřejolim eeweetots jau řhogad, bet pilnigi tā, tā buhtu bijis wajadřigs, originalo daiřliteraturu tomehr řchāuro telpu deř newareja peefopt. Uřfkaittit te rařstneeku wahredus,

furi mums folijufchees řrahdat, tā tas pee mums wehl parařts, neturam par wajadřigu. — Nahfořhā gadā pašneeggim starp zitu romanu „Gesta Berlings“, kurešč iř Selmas Lagerlöf eewehrojamafeis darbs. Un Selma Lagerlöf, tā wīseem finams, řhogad tita apbalmota ar 100,000 rubku leelo Nobeta premiju literaturā. Wiktora Eglischa řcho laiku plaschajā epofā „Pelefašis barons“, kuru fařfim drufat tuhliit gada fařtumā, eetilpřt wīš muhsu laimēts. Spilgtās krařfās parahdas „Pelefa barona“ pafaulē. Pee-wilzigi ar to eepařhtees. — Sudrabu Eđščus fawā meřha brahta stahstā „Aispeeters“ fkaisti tehlo meřha brahta dřibwi. Lautenbachs = Fuřfminšč pehž ilgā laika tagad sneegs leelatu dřejas darbu „Indulis un Uria“. W. Leepa „Wehřtules iř Skandinawijas“, kureās tas pafawejas ari pee Tormaldsfena, Björnsona, Hamfuna, Strindberga, Brandefa u. z. Jaunšudrabinšč wairatas řtizes, to starpā „Es“. Baltšpurwīnšč tehojumu „Pehdejais zehleens“. Daumonts „Uř Krařta“ (řtats iř meřha brahtu laiteem.) Auřriņšč stahstu Jaunajā weatā. W. Dambergs stahstu „Romantifis“. Jul. Wezofols „Uraja dřeřmu“. E. Bauers „Tumšā“ (řtats iř lauru dřihwes). J. Akuraters wairat stahstus un dřejolus. R. Kruřsa stahstus un dřejolus. — Narw te mineta wehl laba data rařstneeku. Eřam minejuřchi tika tos, kuru darbus pehž eespehjas drufam gada fařtumā. — Sinatniřkā datā muhs pabalnis starp ziteem profesori R. Balodis, P. Schmidts un Lautenbachs, Dr. med. G. Veldams, agronomš J. Widiņšč un daudř ziti. Tautfaimneezibā zeen. lařtajus tuhlin gada fařtumā fařfim eepařřstinat ar Nowikowa eewehrojamo tautfaimneezisto darbu „Pořtu problems“. Wehlat Atlantika leelo tautfaimneezisto darbu „Eřkats nahfořnes walřti“. Sewiřku wehribu peegreeřim etisfeem problemeem, par kureem pašneeggim apzerejumus no profesoreem Friedricha Paulfena, Ottona Liebmana un ziteem. No leelā frantschu přchologa Ribō pašneeggim par ideju attihřību. Mahšklas walřtibā eewadis Arturs Šopenhauers, Rodens u. z. Muhsu tautas turibas pamata — femkopibas attihřību wezinās wairati spezialisti. —

Par walřtis domes darbibu sneeggim pehž eespehjas plaschas fīnas. Ilustrāciju fīnā ari zeram nahfořhā gadā tiki kahdu foli uř preeřchu.

Laimigu Jaunu gadu! Uř laimigu atkalredřeřchanos!
Redakcija.

Grahmatu galds.

Redatžijai peefuhtita řchahda jauna grahmata:

E. Weinberga **Tehwīas Kalendars 1910. gadam.** Divdesmit-treščais gads. Žena 30 kap. E. Weinberga apgahdibā, Nigā Awotu eelā Nr. 75.

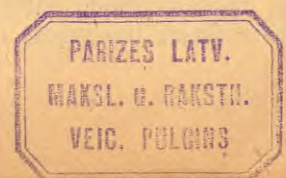
Walejas wehřtules.

W. L. — Kopenhagenā. Sanehmām. Pateizamees.

Daumontam — E. Sanehmām abus stahstius. Pateizamees.

Redaktors: Dr. philos. P. Šalits.

Iřpařhnees un iřbewejs: Dr. phil. Arnolds Plates.

9B 485

Stiprinafšanas

libdseklis.

Dr. Hommel'a Hematogens

Beeprofot femišķi jaušīver

Stiepnadomneeks Dr. A. Kobylins Sw. Peterburgā: „Lelošā gabā es Dr. Hommel'a Hematogenu parakstīju 28 saštinuščiem augstākā mehtrā ar kronisku anaemiju slimneekem, — panahkumi pahrspehja wīšas zeribas, femišķi pee jauneem slimneekem un beheerem. Panahkumi bij netik ween apeties ušlabošana, bet femišķi azis krihtošā dšhwata sejas kraha un apeties atgreeschanaš pee slimneekem. Dr. Hommel'a Hematogens ir nepahrspehjamš lihdselšis pehz karstuma šlimibam wīnu labošanaš stadijā.“

te no waitaf kā 5000 eekš un ahrsemju profesoreem un ahrteem par wīslabako atšihts, dabujams wīšas apteekās un apteeku pretšchu pahrbotawās.

Dr. Hommel'a Hematogenu un patašdarinajumi jaatraiba.

Pirma Kreewu Apdrošinasšanas Beedriba

dibinata 1827. Sw. Peterburgā.

Pilnigi eemalfats pamata kapitals 4,000,000 rubl.

Reserwes kapitals (ult. 1908. g.) 11,000,000 „

Uguns apdrošinasšana. Dšhwibas un renschu apdrošinasšana.

Kolektiwu un atšewišķku nelaimes gadījumu apdrošinasšana.

Dšellszēku un twaikomu nelaimes gadījumu apdrošinasšana

uš wīšu muhšču un pret weenreifešu masu premijas maksu.

General-agents:

R. John Hafferbergs, Rigā,

Kungu eelā Nr. 22.

Agenturas:

Arensburgā: S. Schwallbach.
Atnaščos: Jul. Erhardt.
Aluksnē: Dr. B. Raue.
Adammušā: C. v. Gutzeit.
Bolderajā: S. Uniwier.
Aemeross: Jul. Baehr.
Lesas muišā }
Walfas apr.: } A. Wilhelms.
Madleenē: C. Marrau.

Tōrwā: A. Rommimois.
Oberpahlē: C. Leihberg.
Limbaschos: Th. Hansen.
Lubanē: A. Augustin.
Waf-Salazē: Dr. C. Kofit.
Neubadē: P. Moltrecht.
Opē: A. Rutschbachs.
Ruhjenē: Dr. A. Lane.
Skrihweros: M. Rose.

Skajenē: C. Meyer.
Smiltēnē: J. Apfit.
Slofā: Rob. Walter.
Walfā: K. Schmidt.
Walmeerā: A. Heffe.
Werawā: Dr. A. Karp.
Zehšis: Wilh. Trampedach.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peedašwā

eekščseemes un ahrseemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

stipru wihnogu wihnu 50 kap.

sefoschās filialēs:

Suworowa un Dširnawu eelu stuhri,
Jelgawas šchošajā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Mescha eelā Nr. 4a,

Peišchal kunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Wez-Rigas stuhri.

№ 4711

Reekstu ekstrakts Matu krahsa

krahsa matuš, waj wīni buhtu širmi waj šarkani, kofī aštri un ihiti pehz patiššanas no maigakā blonduma lihdsi wismelnateem. Tadeht katris war šaweem mateem atdot wīnu judušcho dabīšo krahsu. Šo beeschaki lihdselšis top leetois, šo tumščaki paleef mati.

№ 4711 reekstu ekstrakta matu krahsa ar teesibu pelna preekščrozibu no wīšiem ziteem lihdsi šchim ešošchem matu krahsošanas lihdselšiem, tadeht ka wīna nefatur nekahdas kaitigas weelas.

Krahsas: melna, brūna, chatain un blonda

Makša: maja pud. 1 r. 20 k.
leela „ 2 „ — „

Dabujams wīšos leelatos weitalos.

Ferd. Mülhens

Kelnē pee Meines un Rīgā.
Schkuhnu eelā 15.

Plakati

atteezotees uš eesju bilešču nodokli teatreem, koncertem un ziteem išktojumeem pehz Wīšemes gubernatora noteikumeem dabujami Čruska Plates drulatawā, Rīgā, pee Petera basnizas un Šahnu eelā 13.

J. Nicklas, Rigā,

eerotschu kaleju meistars.

Mana

eerotschu magasina

atrodas

tagad tīfai

leelajā Smilšču eelā 9,

netahlu no bīrščas.

Filiale Jelgawā.

Leelakā išwehle pa lehtakām ženam.
Leelakā išlabošanas darbniza.

Jaines swinu,

laines swina bumbas,
kaufejamās karotes
peedahwā

J. Redlicha angļu magasīna.

Manā apgādēnā īsnahkufe un dabujama:

Ļsimtene.

Latvama grabmata pirmmahzibas skolam.

Daschu Rigas skolotaju fastahdita.

Pirma data.

Matka 50 kap.

Ernsts Plates, Rigā, pee Petera bajnizas un Stahru
eelā Nr. 13.

Latweeschu Laukfaimneeku

Ekonomiskā Sabeedriba

Rigā, leelā Behnima eelā Nr. 29

un

==== savās nodalās: ====

Muskne	Selgamā	Schagarē	Wentspik
Auzē	Leepajā	Smiltēnē	Wainodē
Bauškā	Laudones-Obseenā	Subatē	u. t. t.
Dobelē	Reseknē	Talfoš	
Sekabmeestā	Saldū	Walfā	

peedahwā wifadas laukfaimneezibas maschinas un ribkus,
fehklas, mahkfligus mehklus un zitus semkopibas
peederumus.

Par beedreem Sabeedribā war eestahtees abeja dsmuma
laukfaimneeki, tā ari beedribas, eemakfajot wismas 10 rbl. dalibas
un 1 rbl. eestahschanās naudas.

Sabeedribas laukrafsis „Semkopis” īsnahk reisi nedekā un
matka ar peesuhitischanu beedreem 1 rbl., nebeedreem 280 kap. gadā.

Pebrzeet abtrschujamas maschinas

„Baltica”

Winas ir bei konkurenzes, weentahrschafās un īsturīgās
konstrukcijas. Ideals no schujmaschinam, kas ušlabo
darba spehju un bob labu pelnu.

==== Dabujamas tikai ====

J. Kronberga schuj-, adamu maschinu
un welosipedu weikalā,
Rigā, Kungu eelā Nr. 28.

SELTA MEDALIS
Londonē 1906

Ļsmehgini un spreedi pats!

Skaistuma Seepes „Ideal”.

Baschstamas tā labatās toalet-seepes labrigai abdas kopschanai.
Starptautiskā īstahde, Londonā, apbalwotas ar selta medali.
Sabalinsch matka 20 kap.

Parfims „Ideal”.

Labakais oders labatas drahninam un drehbem. Ar pabris
pileeneem peeteel smarscha wifai nedekai. Matka wudelite
75 kap., 1 rbl. un 1 rbl. 50 kap.

Parfims „Muguet Ideal”.

Labakais majputikschu oders, lahds wispahrigi ir. Flakons
à 60 kap. un 1 rbl.

Pomade „Ideal”.

Labakais matu un bahrsdas kopschanas lihdselkis ar toti patih-
lamu smarschu. Sabals 20 kap.

Sobu pulwers „Ideal”.

Weeniggis lihdselkis pamatigai sobu tihrischanai un to īsfarga-
schanai no bojaschanas. Desinfekze muti un atnem nelabu
smaku. Kasite 25 kap.

Matu uhdens „Ideal”.

Ļret blausnom un matu ītrischanu. Wudelite 35 kap.
Dabujami apteeku pretschu tirgotawās un apteekās. Behrlot lihdsam
raudstees uš firmas „Avance”.
Fabrikas noliktawa: Kauf-eelā 10, pee A. Waas.

KOSMETISKS LABORATORIJUMS
„AVANCE”
RIGA

Manā grabmatu tirgotawā Stahru eelā Nr. 13, webl
dabujama:

Ļshwa maise

no Ludwig Herwagena.

==== Matka 40 kap. ====

Ernsts Plates.

„Waldschlöschena” Merzens.